

หลักทึโลเมตร
ทางหลวงหมายเลข 9

“...ความสำคัญของประเทศไทยในสายตา
ของประชาชนและภาคเอกชนของ สปป.ลาว
และเวียดนามจะมีมากขึ้น
ภายหลังจากการสร้างสะพานข้ามแม่น้ำโขงแห่งที่ 3...”

ABSTRACT

The Study on Thai-Laos Border Trade at the Prospect Construction Point of 3rd Maekhong Bridge in the Cultural-economic Context

Chalisa Rattarasarn
Wannarat Wattananimitkul

Trade between Thailand and Laos PDR has gradually increased as a result of Laos wider open the door to the world and adopted more liberal trade policy. The factors contributed to such growth were the country's economic system and transportation linking these two countries and the countries in the Indochina region.

The research project entitled "The study on Thai-Laos border trade at the prospect construction point of 3rd Maekhong Bridge in the cultural-economic context" was, therefore, to study opinions and attitudes of the concerned parties in Nakhon-Phanom, Thailand and those in Kammuan, Laos PDR, including government officials, traders, and consumers. The study revealed that the quality and modern design as well as the reasonable price were the major factors for the consumption of Thai products. The value in consuming Thai product was spread among Cambodian, and Vietnamese. Thailand's commodities and products including consumer products, electric appliances, and clothes were widely accepted among the Indo-china countries.

Keywords: Thai-Laos Bridge, Thai-Laos Trade, Cultural-economic

การศึกษาแนวโน้มของการค้าไทย-ลาว ณ จุดที่จะมีการสร้างสะพานข้ามแม่น้ำโขงครั้งที่ 3

ชลีศา วัตรสาร
วรรณรัตน์ วัฒนานิมิตกุล

1. ความสำคัญของปัญหา (Significance of the Problems)

นับตั้งแต่เมื่อ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว) ได้รับเอกราช ใน พ.ศ.2497 เป็นต้นมา สปป.ลาวเปิดประตูทางการค้าระหว่างไทย-ลาว มากขึ้น ภายหลังจากที่มีการเปลี่ยนแปลงการปกครองใน พ.ศ.2518 ลาวดำเนินนโยบายเสรีนิยมทางการค้า การค้าไทย-ลาว จึงเติบโตขึ้นมาได้อย่างต่อเนื่อง

ในช่วง พ.ศ.2516-2518 ลาวขายสินค้าให้ไทยร้อยละ 65 ของสินค้าออกทั้งหมด และซื้อสินค้าไปจากไทย คิดเป็นมูลค่าเล็กน้อยของการค้าต่างประเทศของไทย (สุรัชย์ คิริโกร, 2541) การค้าแบบระบบตามแนวชายแดนมีมูลค่ามากกว่าการซื้อขายอย่างเป็นทางการ แขนงขนาดใหญ่ของลาวขายสินค้ากับไทยอย่างลักลอบและอย่างถูกต้อง และเป็นส่วนหนึ่งของเศรษฐกิจไทยมากกว่าจะเป็นส่วนหนึ่งของเศรษฐกิจลาว เพราะมีการแลกเปลี่ยนริมฝั่งแม่น้ำโขงอย่างไม่เสมอภาค

มูลค่าการค้าไทย-ลาว จะมีอัตราการขยายตัวขึ้นสูงมากนับจาก พ.ศ.2535 เป็นต้นมา ลาวนำเข้าสินค้าจากไทยสูงถึงร้อยละ 51.9 ของมูลค่าการนำเข้าจากทั่วโลก รวมทั้งการส่งออก-นำเข้าและสินค้า

ผ่านแดน ในขณะที่เดียวกันมีสินค้าไทยที่ลาวนำเข้าไป เพื่อเศรษฐกิจของลาวเป็นส่วนถึงร้อยละ 22.1 ของการนำเข้าทั้งหมด ที่เหลือร้อยละ 77.9 ส่งต่อออกไป (Re-Export) ยิ่งประเทศที่สามในลักษณะสินค้าผ่านแดน

สัมพันธ์ภาพทางการค้าไทย-ลาว แนบแน่นอย่างมาก ใน พ.ศ. 2532-2533 เพราะลาวมุ่งจะเปิดประเทศอย่างแท้จริง (ชลีศา รัตตสาร, 2549, น.10) ส่วนไทยมุ่งส่งเสริมธุรกิจกับอินโดจีนโดยเฉพาะกับลาว นับจาก พ.ศ. 2531 เป็นต้นมา ในขณะเดียวกันนั้นออสเตรเลียให้เงินกู้ให้ไทยสร้างสะพานมิตรภาพ-ลาว¹

ในปัจจุบัน การค้าไทย-ลาว มีการค้าในลักษณะผ่านพรมแดนนำสินค้าเข้าสู่ประเทศที่สามซึ่งเกิดขึ้นมาจากช่องว่างในเชิงนโยบายการค้าประกอบกับความหละหลวมจากการดำเนินนโยบายและมาตรการทางการค้าระหว่างไทย-อินโดจีน นอกจากนี้ คุณภาพและความทันสมัยของสินค้าไทย ร่วมกับระดับราคาสินค้าที่พอจะเป็นที่ยอมรับได้ก่อให้เกิดค่านิยมสินค้าไทยกระจายออกไปถึงประเทศกัมพูชาและเวียดนาม จากการศึกษากาศสนามใน สปป.ลาว ก่อนหน้านี้ในช่วง พ.ศ.2546-2548 และจากการศึกษาของกระทรวงพาณิชย์พบว่า ประเทศต่างๆ ในกลุ่มอินโดจีนรู้จักสินค้าไทยในหมวดเครื่อง

¹ สะพานมิตรภาพไทย-ลาว ในระยะที่ผ่านมา มี 2 แห่ง แห่งที่ 1 ที่จุดผ่านแดนจังหวัดหนองคาย-นครหลวงเวียงจันทน์ ใช้เป็นเส้นทางหลักระหว่าง ไทย-ลาว ต่อมา รัฐบาลทักษิณ 1 ได้ทำข้อตกลงในการสร้างสะพานมิตรภาพแห่งที่ 2 ที่จังหวัดมุกดาหาร-แขวงสะหวันนะเขต กับนายกรัฐมนตรีของ สปป.ลาว ชื่อ นาย บุนยัง วอละจิต วางศิลาฤกษ์ร่วมกัน เมื่อวันที่ 21 มีนาคม พ.ศ.2547 และมีกำหนดการเปิดให้บริการได้ในวันที่ 20 ธันวาคม พ.ศ.2549

การศึกษาแนวโน้มของการค้าไทย-ลาว

อุปโภคบริโภค เครื่องใช้ไฟฟ้า และเสื้อผ้าสำเร็จรูปในระดับซึ่งเป็นที่
ยอมรับกันสูงมาก

การค้าขายเครื่องอุปโภคบริโภคและสินค้าอื่นๆ ซึ่งเป็นที่นิยม
อย่างสูงใน สปป.ลาว ก็ขึ้นอยู่กับรูปแบบและวิธีการสั่งซื้อเข้าไปขาย
เช่น การใช้บัตรผ่านแดน หรือถ้าเป็นคำสั่งซื้อที่ส่งตรงมายังพ่อค้า
ชายแดนจะให้การขนส่งแบบกองทัพนัด ผู้ทำการค้าที่เข้ามาอาจร่วมตั้ง
บริษัทการค้าใน สปป.ลาว กลุ่มการค้าในลักษณะนี้จะเรียกว่าเป็น
การค้าชายแดน แต่ถ้าเป็นการค้าสินค้าอุปโภคบริโภคส่งออกไปจาก
ไทยล็อตใหญ่ มีการทำธุรกรรมอย่างเป็นระบบและติดต่อสั่งซื้อผ่านคน
กลาง หรือผู้แทนจัดจำหน่ายในไทย กลุ่มการค้าในลักษณะนี้ เรียกว่า
การค้านิติบุคคล ส่วนการค้าผ่านแดนจะเป็นการส่งออกและนำเข้าไป
ยังประเทศที่สาม (ชลิตา รัตสาร, 2549)

เมื่อการก่อสร้างสะพานมิตรภาพไทย-ลาว แห่งที่ 3 ณ ด่าน
นครพนมเกิดขึ้น การค้าไทย-อินโดจีนจึงมีแนวโน้มเจริญรุดหน้า
เพราะสะพานมิตรภาพไทย-ลาว แห่งที่ 3 จะดึงดูดพหุชาและเวียดนาม
เข้ามาหาไทยมากยิ่งขึ้น จังหวัดนครพนมจะกลายเป็นหัวเมืองที่มี
ปริมาณการค้าอย่างมีนัยสำคัญ นอกจากนี้ การพัฒนาเครือข่ายถนนใน
จุดรอยต่อสะพานที่สร้างขึ้นจะทำให้ปริมาณการค้าไทย-อินโดจีน เติบโต
ขึ้นอย่างรวดเร็ว ความสำคัญของไทยในสายตาของลาว-เวียดนาม-
กัมพูชา จะมากขึ้น และประเทศเหล่านี้จะกลายเป็นแหล่งระบายสินค้า
ส่งออกที่สำคัญของไทย

สำนักงานพาณิชย์จังหวัดนครพนม (2549) รายงานว่า การค้า
ไทย-ลาว ที่จังหวัดนครพนมเป็นการค้ากับเมืองต่างๆ ในแขวงคำม่วน
โดยผ่านด่านศุลกากรนครพนม ตรงข้ามกับเมืองท่าแขก มีจุดผ่าน
แดนชั่วคราว 1 แห่ง ที่ ตำบลท่าอุเทน อำเภอท่าอุเทน อยู่ตรงข้ามกับ
เมืองหินบูรณ์ แขวงคำม่วน มีจุดผ่อนปรน 4 แห่ง ได้แก่ (1) บ้านดอน

แพ่ง อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดนครพนม-บ้านนุ่งกว้าง เมืองปากกระดิ่ง
แขวงบอลิคำไซ (2) อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม-บ้านหินปูน แขวง
คำม่วน (3) อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม-เมืองหนองบก แขวงคำ
ม่วน (4) จังหวัดนครพนม และบ้านหนาด จังหวัดนครพนม-บ้านปาก
เป้ง แขวงคำม่วน

ตารางที่ 1
มูลค่าการค้าชายแดนไทย-ลาว

จังหวัด	พ.ศ.2547			พ.ศ.2548		
	ส่งออก	นำเข้า	ดุลการค้า	ส่งออก	นำเข้า	ดุลการค้า
หนองคาย	13,550.59	1,270.97	12,279.62	19,852.72	1,401.38	18,451.34
มุกดาหาร	5,402.06	621.96	4,780.10	5,371.00	954.71	4,416.29
อุบลราชธานี	2,231.04	1,182.99	1,048.05	2,643.93	1,208.78	1,435.15
นครพนม	1,051.94	823.04	228.90	2,419.02	635.64	1,783.38
รวม	23,792.02	5,013.29	18,778.73	32,802.51	5,745.16	27,057.35

ตารางที่ 2
รายการสินค้าส่งออกและนำเข้าของจังหวัดนครพนม

ที่	สินค้าส่งออก			สินค้านำเข้า		
	รายการ	มูลค่า (ล้านบาท)		รายการ	มูลค่า (ล้านบาท)	
		พ.ย.48	ต.ค.48		พ.ย.48	ต.ค.48

การศึกษาแนวโน้มของการค้าไทย-ลาว

1	ยานพาหนะ และ ส่วนประกอบ	70.853	18.432	ไม้ ไม้แปรรูป และผลิตภัณฑ์	25.370	30.772
2	เครื่องจักรที่ไม่ใช้ ไฟฟ้าและ ส่วนประกอบ	67.056	36.938	สินค้าแร่	1.273	19.119
3	วัสดุก่อสร้าง	50.048	39.340	เครื่องจักรที่ไม่ ใช้ไฟฟ้า และ ส่วนประกอบ	0.700	0.009
4	สินค้าเชื้อเพลิง	50.048	31.596	เคมีภัณฑ์	0.102	-
5	เครื่องใช้ไฟฟ้า และอุปกรณ์	11.457	28.715	เฟอร์นิเจอร์ และชิ้นส่วน	0.085	0.949
6	สินค้า อุตสาหกรรม การเกษตร	11.418	8.585	พาหนะและ ชิ้นส่วน อุปกรณ์	0	0.500
7	เหล็ก เหล็กกล้า และผลิตภัณฑ์	7.460	24.514			-
8	เฟอร์นิเจอร์และ ชิ้นส่วน	2.736	0.506			
9	สินค้ากลีกรรรม	2.164	1.716			
10	ของใช้ประจำวัน	1.882	2.873			
รวม		275.122	193.215		27.53	51.349

การค้าไทย-ลาว ระหว่างจังหวัดนครพนม-แขวงคำม่วน มี 2
วิธีการ ดังต่อไปนี้ คือ

(1) การข้ามฟากของผู้โดยสารและประชาชนไทย-ลาว รวมทั้ง
พ่อค้าชายแดนที่เป็นกองทัพนมด ซึ่งต้องใช้เรือสัญชาติไทย-ลาว ข้าม
ฟากในอัตรา 15 นาที / ลำ สลับกันไป-มา พบว่ามีจำนวนเที่ยวเรือฝ่าย
ละ 15 เที่ยว / วัน จากการศึกษาศักยภาพการการค้า พบว่า ปริมาณการ
ขนส่งสินค้าขากลับ สปป.ลาว หนาแน่นในช่วงบ่ายของทุกๆ วัน ส่วน

ชาวไทยที่เข้าไปประกอบธุรกิจและติดต่อการค้าจะออกไปฝั่งลาวตั้งแต่เช้าของทุกวัน

(2) การขนส่งสินค้าระหว่างไทย-ลาว ซึ่งมีปริมาณการค้าในอัตราหลายๆ จะนิยมใช้รถปิคอัพ รถหกล้อ รถบรรทุกสิบล้อ รถพ่วง เทรลเลอร์ จากฝั่งไทย ขึ้นแพขนานยนต์ข้ามฟากที่ทำด่าน โดยมีค่าใช้จ่ายในอัตรา 250 บาท ต่อเที่ยว

จุดที่กำหนดให้สร้างสะพานข้ามแม่น้ำโขงแห่งที่ 3 ถ้าได้รับการพัฒนากันอย่างจริงจังแล้วจะเป็นจุดยุทธศาสตร์การพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่าง ไทย-ลาว-เวียดนาม อย่างแท้จริง ถึงแม้ว่าไทยจะต้องจ่ายค่าใช้จ่ายทั้งหมดในการก่อสร้างสะพานแห่งนี้ ทั้งนี้เป็นเพราะเหตุผล 2 ประการ คือ

(1) จุดดังกล่าวมีระยะความกว้างของแม่น้ำโขงที่ลึกที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับจุดอื่นๆ

(2) จุดดังกล่าวจะเปิดประตูการค้าออกสู่เวียดนามตอนกลาง และสามารถส่งสินค้าขึ้นเวียดนามทางเหนือเพื่อเข้าสู่ประเทศจีนต่อไป หรือขนส่งลงทางเวียดนามตอนใต้เพื่อไปยังกรุงโฮจิมินห์ซิตี้ เมืองหลวงของประเทศเวียดนามได้อีกด้วย

ที่ผ่านมา มีการศึกษาความเป็นไปได้และความคุ้มค่าของโครงการลงทุนในประเด็นต่างๆ จากสะพานข้ามแม่น้ำโขงแห่งที่ 3 โดยพบว่าเป็นโครงการที่จะสนับสนุนให้มีการก่อสร้างกัน เมื่อครั้งที่มีการประชุมในระดับคณะรัฐมนตรีไทย-เวียดนาม โดยพบว่าคณะรัฐมนตรีร่วมทั้งสองประเทศ ได้อนุมัติงบประมาณส่วนกลางประจำปีงบประมาณ 2547 เป็นจำนวนเงินถึง 20 ล้านบาท มอบให้กับกรมทางหลวงดำเนินการศึกษาความคุ้มค่าทางเศรษฐกิจ วัฒนธรรม และ

การศึกษาแนวโน้มของการค้าไทย-ลาว

สิ่งแวดล้อม ของโครงการก่อสร้างสะพานข้ามแม่น้ำโขงที่จังหวัด นครพนม เมื่อวันที่ 22 มิถุนายน พ.ศ.2547 (กรมทางหลวง, 2549)

ความเป็นไปได้ที่โครงการก่อสร้างสะพานข้ามแม่น้ำโขงแห่งที่ 3 จะเกิดขึ้นได้หรือไม่ในขณะนี้ ขึ้นอยู่กับ (1) ผลการศึกษาความคุ้มค่า ของโครงการลงทุนโดยทีมที่ปรึกษาจำนวน 4 ทีมงาน (2) การกำหนด นโยบายเร่งด่วนและการจัดสรรงบประมาณแผ่นดินของคณะรัฐบาล ซึ่งมีการเปลี่ยนผ่านมือจากรัฐบาลทักษิณซึ่งเป็นผู้ริเริ่มโครงการมายัง รัฐบาลเฉพาะกาลที่มี คมช. กำกับดูแลอยู่ในขณะนี้ (3) ความต้องการ ของภาคเอกชนไทยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือโดยเฉพาะจังหวัด นครพนมที่มีมากกว่าข้อเรียกร้องของรัฐบาลลาวและชาวลาวในแขวงคำ ม่วนและชาวลาวในพื้นที่ซึ่งอยู่ใกล้เคียง เพื่อจะได้เป็นประตูไปสู่ธุรกิจ การค้าในประเทศเวียดนาม เพราะจุดที่มีการชี้จุดแห่งนี้มีระยะทางสั้น ที่สุดสำหรับการเข้าสู่เวียดนาม (4) นักธุรกิจและชาวเวียดนามไม่ใคร่ แสดงความยินดีเท่าใดนักต่อผลที่จะเกิดต่อระบบเศรษฐกิจของ เวียดนาม เพราะว่าถนนเลข 9 เชื่อมโยงระบบเศรษฐกิจของทั้ง 3 ประเทศได้ดีแล้ว (5) ผู้ประกอบการชาวลาวที่ทำการค้าสินค้าไทยกับ ชาวเวียดนามกลับแสดงความต้องการที่จะให้สะพานข้ามแม่น้ำโขงใน จุดที่ 3 นี้ แล้วเสร็จ (6) ประชาชนลาวในบริเวณพื้นที่จังหวัด นครพนม-แขวงคำม่วน มีความต้องการสัญจรมายังฝั่งไทยมากขึ้น เพื่อซื้อเครื่องอุปโภคบริโภค และสินค้าที่ผลิตในไทยชนิดอื่นๆ เช่น เครื่องนุ่งห่มแฟชั่น เครื่องสังฆภัณฑ์ หรือโทรศัพท์มือถือ เป็นต้น

ฝ่ายไทยและลาวได้กำหนดจุดที่จะสร้างสะพานร่วมกันไว้แล้ว คือ บ้านห้อม ตำบลอาจสามารถ อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม ห่าง ออกไปจากตัวเมืองจังหวัดนครพนมประมาณ 11 กิโลเมตร สำหรับฝั่ง ลาว ตรงกับบ้านเวินใต้ เมืองท่าแขก แขวงคำม่วน ห่างออกไปจากเมือง

ท่าแขกประมาณ 13 กิโลเมตร งบประมาณที่จะใช้ในการก่อสร้างอยู่ในวงเงิน 1,000 ล้านบาท โดยมีการพิจารณาเบื้องต้นว่า จุดดังกล่าวเป็นจุดที่เหมาะสมที่สุดที่จะทำการก่อสร้างสะพาน เนื่องจากจะมีผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด (สำนักประชาสัมพันธ์เขต 2, 2549)

การศึกษาในหัวข้อเรื่องนี้จะสร้างความชัดเจนเกี่ยวกับผลประโยชน์จากการค้าไทย-ลาว ในบริบทของวัฒนธรรมเศรษฐกิจในเรื่องต่างๆ มูลค่าการค้าไทย-ลาว ตอนกลางของประเทศจะเพิ่มขึ้นมากน้อยแค่ไหน อย่างไร เมื่อเทียบกับในอดีตที่ผ่านมา ความต้องการที่จะบริโภคสินค้าไทยของชาวลาว และชาวเวียดนามจะเป็นอย่างไร รูปแบบการค้าสินค้าไทยใน สปป.ลาว ที่แขวงคำม่วน จะเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมหรือไม่ และสุดท้าย คือ ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจจากการค้าไทย-ลาว จะส่งผลกระทบต่อท่องเที่ยว การขนส่ง และการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมอย่างไร

2. วัตถุประสงค์ของโครงการ (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาผลประโยชน์ทางการค้าที่จะเกิดขึ้น จากการพัฒนาโครงข่ายการคมนาคม (Land Bridge) ภายใต้โครงการก่อสร้างสะพานข้ามแม่น้ำโขงแห่งที่ 3 (จังหวัดนครพนม-แขวงคำม่วน)
2. เพื่อศึกษารูปแบบการค้าชายแดนไทย-ลาว ที่เป็นอยู่ในปัจจุบันทางตอนกลางของ สปป.ลาว และเพื่อศึกษาลู่ทางที่จะสร้างความมีประสิทธิภาพในการสร้างความได้เปรียบด้านการแข่งขันของไทยในกลุ่มอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง (GMS-EC) เป็นสำคัญ

การศึกษาแนวโน้มของการค้าไทย-ลาว

3. เพื่อศึกษาทัศนคติและความคิดเห็นของผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียและผู้เกี่ยวข้องกับการค้าชายแดนต่อโครงการสร้างสะพานข้ามแม่น้ำโขงแห่งที่ 3

3. คำถามงานวิจัย (Research Questions)

งานวิจัย เรื่องนี้ เป็นการศึกษาความคิดเห็นและทัศนคติของผู้ที่มีส่วนได้เสียต่อการค้า การลงทุน การขนส่งสินค้าผ่านแดน และการท่องเที่ยว เป็นสำคัญ โดยผนวกเข้ากับข้อมูลทุติยภูมิอีกจำนวนหนึ่ง เพื่อตอบคำถามต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. มูลค่าการค้าไทย-ลาวทางตอนกลางของ สปป.ลาว และเวียดนามจะเพิ่มขึ้นหรือไม่เพียงไร เมื่อเปรียบเทียบกับในอดีตที่ผ่านมา

2. รูปแบบและมูลค่าการค้าสินค้าไทยอันเนื่องมาจากความต้องการบริโภคสินค้าของชาวลาว ชาวกัมพูชา และชาวเวียดนามจะเพิ่มขึ้นหรือไม่ อย่างไร

3. ความร่วมมือทางเศรษฐกิจจากการสร้างสะพานระหว่างไทย-ลาว แห่งที่ 3 นี้ จะมีส่วนสำคัญต่อการสร้างความร่วมมือในด้านอื่นๆ ด้วยหรือไม่ อย่างไร โดยเฉพาะอย่างยิ่งการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมจากการค้า

4. ขอบเขตงานวิจัย (Scopes of the Study)

1. มีการจำกัดพื้นที่ให้อยู่ในเขตเทศบาลเมืองนครพนม ประเทศไทย และเมืองท่าแขก แขวงคำม่วน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
2. มีการศึกษาสินค้าเฉพาะกลุ่มที่มีปริมาณความต้องการใน สปป.ลาว และเวียดนามสูงสุด โดยศึกษาจากเจ้าของร้านขายเครื่องอุปโภคบริโภค เครื่องนุ่งห่มแฟชั่น เครื่องมือสื่อสารโทรคมนาคม เครื่องใช้ไฟฟ้า และเครื่องสังฆภัณฑ์ ตลอดจนมีการศึกษาจากผู้ประกอบการค้าปลีก ค้าส่ง ผู้แทนจัดจำหน่ายสินค้าไทยในลาว และผู้รับจัดการขนส่งสินค้าไทย-ลาว
3. มีการศึกษาสัมภาษณ์เชิงลึก (In – Depths Interview) จากผู้กุ่มนโยบายและมาตรการทางการค้าระหว่างไทย-ลาว ในระดับจังหวัด (นครพนม) และแขวง (คำม่วน) เพื่อศึกษาระดับทัศนคติและความคิดเห็นที่หวังผลได้ต่อการสร้างความร่วมมือทางเศรษฐกิจ การค้า การลงทุน การขนส่ง และการท่องเที่ยวระหว่างไทย-ลาว เป็นสำคัญ

5. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ (Expected Advantages)

1. ทำให้ทราบถึงผลประโยชน์ทางการค้าที่จะเกิดขึ้นจากการพัฒนาโครงข่ายการคมนาคม-ขนส่งภายใต้โครงการก่อสร้างสะพานข้ามแม่น้ำโขงแห่งที่ 3 (จังหวัดนครพนม-แขวงคำม่วน)

การศึกษาแนวโน้มของการค้าไทย-ลาว

2. ทำให้เกิดการกำหนดรูปแบบการค้าชายแดนไทย-ลาว ที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นเพื่อสร้างความได้เปรียบจากการแข่งขัน
3. ทำให้เข้าใจทัศนคติและความคิดเห็นของผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย (Insurable Interest) ต่อการสร้างสะพานข้ามแม่น้ำโขงแห่งที่ 3 ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องต่อการค้าชายแดนไทย-ลาว
4. ทำให้เกิดยุทธศาสตร์การค้า การลงทุน การขนส่ง และการท่องเที่ยวระหว่างไทย-ลาว ตลอดจนภายในกลุ่มอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง (Greater Mekong Sub-Regional Economic Cooperation: GMS-EC)

6. นิยามศัพท์ (Definitions)

การค้าไทย-ลาว หมายถึง การส่งออก – นำเข้าสุทธิ และการค้าผ่านแดน ไทย-ลาว ในกลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภค เครื่องนุ่งห่ม เครื่องใช้ไฟฟ้า และเครื่องสังฆภัณฑ์ จากกลุ่มผู้ทำการค้าไทย-ลาว ในพื้นที่จังหวัดนครพนม-แขวงคำม่วน

7. ทฤษฎีและแนวความคิดที่เกี่ยวข้อง (Related Theories and Concepts)

7.1 ทฤษฎีโลกาภิวัตน์ (Globalisation Theory)

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542 สรุปว่า โลกาภิวัตน์ หรือ โลกานุวัตร (Globalisation) หมายถึง “การแพร่กระจายไปทั่วโลก การที่ประชาคมโลกไม่ว่าจะอยู่ ณ จุดใด สามารถรับรู้ สัมพันธ์ หรือรับผลกระทบจากสิ่งที่เกิดขึ้นได้อย่างรวดเร็วกว้างขวาง ซึ่งเนื่องมาจากการพัฒนาระบบสารสนเทศเป็นต้น”

การเชื่อมโยงโซ่อุปทานต้องอาศัยตัวจักรที่สำคัญ คือ ระบบการขนส่ง (Logistics) ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของมีความเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานธุรกิจและการค้า เนื่องจากเป็นเทคนิคที่สามารถนำมาใช้ใน “การจัดการและการควบคุมการเคลื่อนย้ายสินค้า” การติดต่อสื่อสาร และการขนส่งนับเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมโลจิสติกส์ เนื่องจากมีความสำคัญต่อการกระจายสินค้า และการกำหนดขีดความสามารถของการค้า

โลกาภิวัตน์ทางเศรษฐกิจ (Economic Globalisation) เป็นจุดที่เน้นอุตสาหกรรมการผลิตเพื่อมุ่งไปที่ทุนและกำไร ดังที่ได้มีการพบกันว่า สื่อสารสนเทศของไทยที่เข้าไปสู่ สปป.ลาว คือ ปัจจัยสำคัญต่อการกระตุ้นให้เกิดความเปลี่ยนแปลงในด้านรูปแบบการบริโภค เครื่องอุปโภคบริโภคของไทย และส่งผลต่อความชื่นชมในความสัมพันธ์ของสินค้าแฟชั่นไทยด้วย เมื่อผนวกเข้ากับเส้นทางการขนส่งแล้ว พบว่า การหลั่งไหลสินค้าไทยส่วนที่เกินล้นจากความต้องการในประเทศส่งผ่านเข้าไปสู่ สปป.ลาว และสามารถขายได้ดีมาก (ชลิศารัตตรสาร, 2549) ดังที่ Giddens (Roland Robertson กล่าวใน ชลิศารัตตรสาร, 2549, น. 29-30) สรุปว่า โลกาภิวัตน์เศรษฐกิจ ส่งผลกระทบต่อโลกาภิวัตน์ทางวัฒนธรรม สินค้าที่มี ตรายี่ห้อ ที่ผ่านสื่อสารสนเทศออกไปกลายเป็นสินค้าซึ่งเป็นที่นิยมอย่างไม่รู้สึกตัว

7.2 ทฤษฎีระบบโลก (World System Theory)

การกระจายสินค้าที่มีความทันสมัยและมีคุณภาพสูงกว่าออกไปยังประเทศที่ล้าหลังเช่นนี้ สามารถเกิดขึ้นได้กับประเทศต่างๆ ที่เป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจโลกที่ขายสินค้านี้ให้ให้กับประเทศที่กำลังพัฒนาซึ่งกำลังเป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นอยู่ทั่วทั้งโลก ทั้งนี้ รวมไปถึงกระบวนการผลิต การค้า การลงทุน และการตลาด (ชนงกรณ์ กุณฑล

การศึกษาแนวโน้มของการค้าไทย-ลาว

บุตร, 2548) ปัญหาดังกล่าวนับได้ว่าเป็นปัญหาส่วนหนึ่งในด้านการถ่ายเททุนและส่วนเกิน (อุปสงค์-อุปทาน) (Wallerstein, 1970) ระหว่างประเทศต่างๆ ที่มีระดับการพัฒนาที่แตกต่างกัน ซึ่งถูกขูดรีดไปจากประเทศที่ล้าหลังออกไปยังศูนย์กลางทางเศรษฐกิจอย่างเป็นกระบวนการ

7.3 ทฤษฎีเสรีนิยมใหม่ (Neo-Liberalism Theory)

ทฤษฎีเศรษฐศาสตร์เสรีนิยมใหม่ อาจจำเป็นต้องส่งเสริมด้วยปัจจัยที่แตกต่างกันไป เช่น การส่งออกทำให้เกิดอุตสาหกรรม (Export-led industrialisation) เป็นแนวทางซึ่งเป็นที่นิยมมากที่สุดของประเทศโลกที่สาม (Balassa 1981: pp. 22-23) กลุ่มประเทศละตินอเมริกาขยายการผลิตสินค้าไปสู่กลุ่มสินค้าที่ใช้ทุนเข้มข้น (capital intensive) ส่วนประเทศที่มีระดับการพัฒนาอุตสาหกรรมต่ำกว่าก็เลือกที่จะส่งสินค้าออกซึ่งผลิตจากปัจจัยแรงงานที่ไม่มีความชำนาญในการผลิต (unskilled labor)

7.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

7.4.1 งานวิจัยเรื่อง "ความสัมพันธ์ไทย-ลาว มองจากมุมมองของลาว" (เขียน ชีระวิทย์, อติศร เสมอแก้ว, และทนายตะวัน มโนรมย์, 2544)

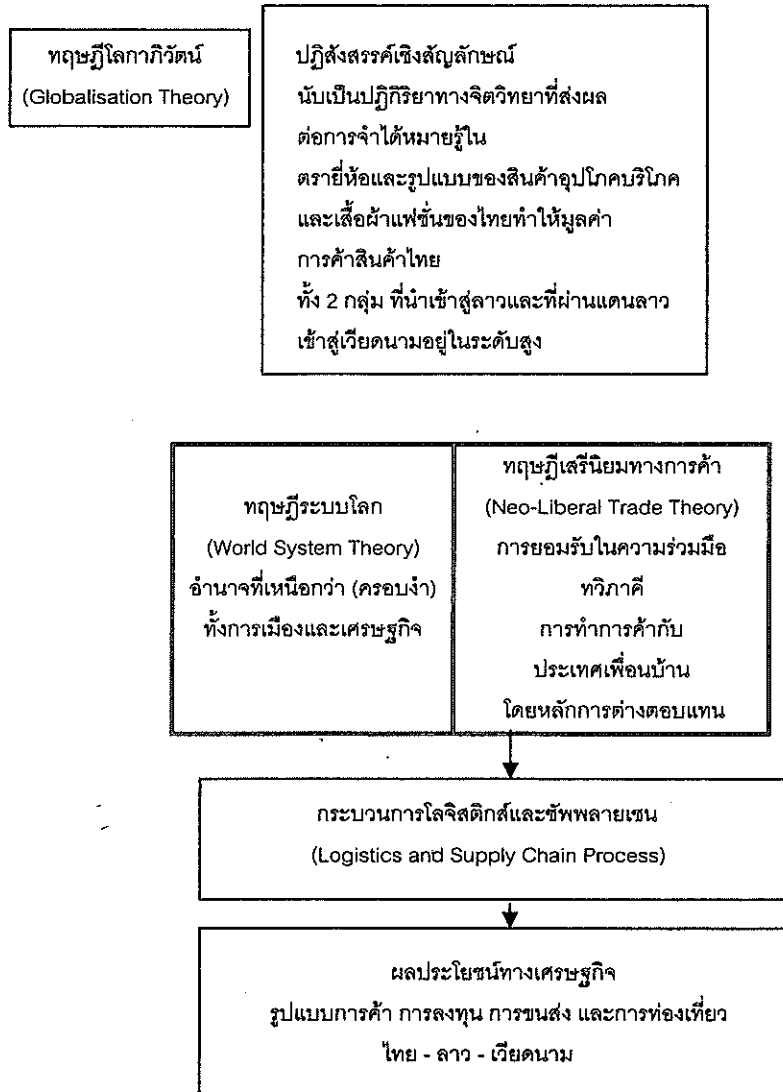
7.4.2 การศึกษาลักษณะทางสังคมและวัฒนธรรมที่มีผลต่อเศรษฐกิจท้องถิ่นกำแพงนครเวียงจันทน์ ทรงคุณ จันทจร และคณะ (2545) เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ

7.4.3 การค้าไทย-ลาว ในบริบทของการครอบงำทางวัฒนธรรม เป็นงานวิจัยระดับดุษฎีบัณฑิต โดย ชลิกา รัตตสาร (2549) ศึกษาวิจัยเชิงลึกทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ

7.4.4 Thai foreign policy toward Laos, 1975-1990 เป็น
งานวิจัยปรัชญาดุษฎีบัณฑิตของ Raschada Jiwalai (1994)

7.4.5 A peripheral state encounters globalisation: Laos
and the Mekong River Friendship Bridge เป็นวิเคราะห์ข้อมูลปฐม
ภูมิและข้อมูลทุติยภูมิ โดย Takeko (2002)

7.5 กรอบแนวคิดทฤษฎีที่ใช้ในการศึกษาวิจัย (Theoretical Model)

การวิจัยภาคสนาม เรื่อง การศึกษาการค้าไทย-ลาว ณ จุดที่มีการสร้างสะพานข้ามแม่น้ำโขงแห่งที่ 3 ในบริเวณพัฒนธรรมเศรษฐกิจ ต้องการพยากรณ์แนวโน้มว่าการก่อสร้างสะพานข้ามแม่น้ำโขงแห่งที่ 3 นั้น จะส่งอิทธิพลต่อรูปแบบทางการค้าของไทยในจังหวัดนครพนมและพื้นที่ใกล้เคียง รวมทั้งการค้าไทย-ลาว ที่ผ่านแดนเข้าสู่เวียดนามและในทางกลับกันด้วยในลักษณะอย่างไรบ้าง

7.6 ระเบียบวิธีวิจัย (Methodology)²

7.6.1 ลักษณะการเก็บข้อมูล

ฝั่งไทย:

- (1) ตลาดกลาง ร้านค้า ตลาดอินโดจีน และท่าด่าน จังหวัดนครพนม ท่าเทสโก้ โลตัส ของจังหวัดนครพนม
- (2) ข้าราชการ พ่อค้า และนักธุรกิจรายใหญ่

ฝั่งลาว:

² ผู้วิจัยใช้วิธีการออกเสียงเป็นภาษาลาวทุกครั้งที่เกี่ยวข้องถึง ตำแหน่งงาน และอาชีพการงานของผู้ให้ข้อมูลทุกคนซึ่งเป็นชาวลาว นอกจากนี้ การเรียกขานชื่อสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามตลอดระยะเวลาของการศึกษาวิจัย อาจใช้คำอื่นๆ เช่น ประเทศลาว ลาว ประเทศเวียดนาม และเวียดนาม ในขณะที่การกล่าวถึงพลเมืองของทั้งสองประเทศนี้ จะใช้คำว่า ชาวลาวและชาวเวียดนาม เป็นส่วนใหญ่

การศึกษาแนวโน้มของการค้าไทย-ลาว

- (1) ย่านตลาด (ภาษาลาว) ย่านค้าขนาดเล็กที่ขายเครื่องอุปโภคบริโภค เลือกที่จะใช้แบบสอบถามและการสัมภาษณ์ข้อมูลเป็นกรณีๆ ไป
- (2) ย่านค้าขนาดกลาง ย่านค้าขนาดใหญ่ และโรงงานอุตสาหกรรม ข้าราชการระดับสูง พ่อค้า และนักธุรกิจรายใหญ่ สัมภาษณ์ข้อมูลเชิงลึก โดยแนวคำถามที่สร้างขึ้น

7.6.2 วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรทั้งฝ่ายไทยและฝ่ายลาว ถูกแบ่งออกไปตามประเภทการค้า และขนาดธุรกิจ ทั้งในกรณีบุคคลทั่วไปและข้าราชการระดับสูง จะใช้เกณฑ์การจัดแบ่งแบบเดียวกัน

เทคนิคการสุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย (1) Accidental Sampling ใช้กับกลุ่มประชากรวิจัยฝ่ายไทยที่เป็นร้านค้าขนาดเล็ก ขนาดกลาง และประชาชน ในจังหวัดนครพนม รวมทั้งฝ่ายลาวที่เป็นร้านค้าขนาดเล็ก ขนาดกลาง และประชาชน ในแขวงคำม่วน (ใช้แบบสอบถามและการสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติม) (2) Snowball Sampling ใช้กับกลุ่มประชากรวิจัยฝ่ายไทยที่เป็นข้าราชการระดับสูง นักธุรกิจที่ดำเนินกิจการค้าขนาดใหญ่ของจังหวัดนครพนม รวมทั้งฝ่ายลาวที่เป็นข้าราชการระดับสูง ผู้ค้ารายใหญ่ของแขวงคำม่วน (ใช้การสัมภาษณ์ข้อมูลเชิงลึก) (3) Propulsive Sampling ใช้กับกลุ่มประชากรวิจัยฝ่ายไทยที่เป็นร้านค้าขนาดใหญ่ และฝ่ายลาวที่เป็นร้านค้าขนาดใหญ่ ซึ่งมีประเภทธุรกิจการค้าเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา

7.6.3 ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

ใช้สูตรการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ทราบค่า
ประชากร จากสูตร

$$N = \frac{P (1-P) Z^2}{E^2}$$

เมื่อ

n = จำนวนสมาชิกของกลุ่มตัวอย่าง

P = สัดส่วนประชากรที่ผู้วิจัยกำหนดจะสุ่ม

Z = ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ที่นัยสำคัญทางสถิติ 0.05

E = สัดส่วนของความคลาดเคลื่อนที่ยอมให้เกิดขึ้นได้

7.7 ผลประโยชน์จากการสร้างสะพานข้ามแม่น้ำโขงแห่ง ที่ 3

ผลการศึกษาวิจัยแบ่งออกได้เป็น 2 หมวด มีรายละเอียด
ดังต่อไปนี้ คือ

(1) การศึกษาทัศนคติและความคิดเห็นของ

(1.1) ข้าราชการระดับสูงของจังหวัดนครพนม ดำเนิน
นโยบายและมาตรการทางการค้าโดยตรงจากรัฐบาลไทย

(1.2) พ่อค้ารายใหญ่ของจังหวัดนครพนม ติดต่อด้านขายกับ
ชาวลาวและชาวเวียดนาม โดยการส่งสินค้าข้ามพรมแดนยนต์เข้า
ไปที่แขวงคำม่วน

การศึกษาแนวโน้มของการค้าไทย-ลาว

(1.3) เจ้าของร้านค้าเครื่องอุปโภคบริโภค เครื่องนุ่งห่มแพชั่น โทรศัพท์มือถือ เครื่องสังฆภัณฑ์ ซึ่งนับได้ว่าเป็นสินค้าที่ผูกพันกับวิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของชาวลาว

(2) การศึกษาทัศนคติและความคิดเห็นของ

(2.1) ข้าราชการระดับสูงของแขวงคำม่วน ซึ่งดำเนินนโยบายและมาตรการทางการค้าสนองตอบต่อรัฐบาลกลางของ สปป.ลาว

(2.2) เจ้าของร้านค้าซึ่งค้าขายสินค้าที่สำคัญระหว่างไทย – ลาว – เวียดนาม ประกอบด้วย เครื่องอุปโภคบริโภค และเครื่องนุ่งห่ม เป็นต้น

(2.3) ผู้รับจัดการขนส่งสินค้า (Forwarding Agent) ผู้ที่ประกอบธุรกิจนี้ในแขวงคำม่วน จะเรียกว่า เอเยนต์ (ส่งสินค้า)

(2.4) ประชาชนลาว (ชาวลาว) เป็นผู้ที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมและกสิกรรมเป็นหลัก

7.7.1 ผลการศึกษาหมวดที่ 1 (ฝ่ายไทย-นครพนม) (ตัวอย่างเครื่องมือแบบสอบถามอยู่ในภาคผนวก ก.)

a. ผู้ให้ข้อมูล คือ ชาวไทยในจังหวัดนครพนม จำนวนแบบสอบถาม 21 ชุด

b. ข้อมูลในแบบสอบถามแบ่งเป็น

i. ข้อมูลส่วนบุคคล (คำถามข้อที่ 1-7)

ii. ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติ 3 ระดับความคิดเห็น (ข้อ 1-18)

1. ข้อ 5-11 (AT5.11) กล่าวถึงผลประโยชน์จากการสร้างสะพานข้ามแม่น้ำโขงในด้านการท่องเที่ยว การ

คมนาคนขนส่ง และระบบเศรษฐกิจ
ระหว่างไทย ลาว

2. ข้อ 1-4 (AT1.4) กล่าวถึง ความนิยม
ในสินค้าไทย ซึ่งมีความเชื่อมโยงกับ
ปริมาณการค้าขายสินค้าไทยในแขวง
คำม่วนและการส่งผ่านแดนเข้าสู่
ประเทศเวียดนาม
3. ข้อ 12-18 (AT12.18) กล่าวถึง สภาพ
ทั่วไปเกี่ยวกับธุรกิจการค้าของจังหวัด
นครพนม และแขวงคำม่วน

c. การประมวลผลสถิติในชุดข้อมูลหมวดที่ 1 แบ่งออกเป็น 4
ประเภท คือ

- i. สถิติเชิงพรรณนาความ (Descriptive Analysis)
- ii. สถิติวิเคราะห์ประเภท Likert Scale
- iii. สถิติวิเคราะห์ประเภท T – Test
- iv. สถิติวิเคราะห์ประเภท F – Test

ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลในจังหวัดนครพนม

ผู้ให้ข้อมูล (ประชากรวิจัย) ทั้งหมดนี้มีสัญชาติไทย 20 คน
และมีสัญชาติญี่ปุ่น 1 ราย ช่วงอายุของผู้ให้ข้อมูลที่มีความถี่มากที่สุด
คือ อายุ 46-50 ปี รองลงมา คือ 26-30 ปี ตามลำดับ

ผู้ให้ข้อมูลประกอบอาชีพต่างๆ ดังต่อไปนี้คือ (1) เจ้าของ
ร้านค้าปลีก จำนวน 6 คน (2) นักธุรกิจและเจ้าของ Trading จำนวน 2
คน (3) ลูกจ้าง / เสมียน / พนักงาน จำนวน 9 คน (4) ผู้ทำการค้า
ขายแดนในทะเบียนของพาณิชย์จังหวัด จำนวน 2 คน (5) ประกอบ
อาชีพอื่นๆ จำนวน 4 คน

การศึกษาแนวโน้มของการค้าไทย-ลาว

ระดับการศึกษาของผู้ให้ข้อมูลมี 5 ระดับ คือ (1) ไม่มีการศึกษา จำนวน 1 คน (2) ระดับประถมศึกษา จำนวน 1 คน (3) ระดับมัธยมศึกษา จำนวน 6 คน (4) ระดับปริญญาตรี จำนวน 12 คน (5) ระดับปริญญาโท จำนวน 1 คน

ระดับรายได้ของผู้ให้ข้อมูล มี 4 ระดับ คือ (1) ไม่มีรายได้ จำนวน 1 คน (2) รายได้ไม่ถึง 100,000 บาท / เดือน จำนวน 14 คน (3) รายได้อยู่ในช่วง 100,000–500,000 บาท / เดือน จำนวน 5 คน (4) อื่นๆ (รายได้ไม่แน่นอน) จำนวน 1 คน

แหล่งที่ซื้อสินค้ามาเพื่อการบริโภคหรือขายต่อมี 6 ประเภท คือ (1) ซื้อสินค้าจากโรงงานผู้ผลิตในกรุงเทพฯ จำนวน 6 คน (2) ซื้อจากผู้รับจัดการขนส่งที่นำไปขายในจังหวัดนครพนม จำนวน 4 คน (3) ซื้อจากตลาดและซูเปอร์มาร์เก็ตในจังหวัด จำนวน 7 คน (4) ฝากเซลล์ไปนำสินค้ามาจากกรุงเทพฯ จำนวน 1 คน (5) เข้าไปสั่งซื้อสินค้าจากกรุงเทพฯ ด้วยตนเอง จำนวน 3 คน (6) อื่นๆ (ซื้อจากชุมชนในท้องถิ่น, มีคนมาขายต่อที่หน้าร้าน) จำนวน 5 คน

สถิติวิเคราะห์ Likert Scale: ทศนคติเกี่ยวกับสะพานข้ามแม่น้ำโขง การค้า และชีวิตความเป็นอยู่

รายการ	ระดับความคิดเห็น			ค่าเฉลี่ยเลขคณิต	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	การแปลผล
	มากที่สุด	ปานกลาง	น้อย			
1. สินค้าไทยเป็นสินค้าที่ขายได้มากที่สุดที่ลาว	61.9 13	33.3 7	4.8 1	2.650	0.489	เห็นด้วยมาก
2. สินค้าไทยเป็นสินค้าที่	9.5	14.3	61.9	1.389	0.698	เห็น

วารสารยุโรปศึกษา

ขายได้มากที่สุด เวียดนาม	2	3	13			ด้วย ปาน กลาง
3. ชาวลาวนิยมสินค้าไทย เป็นอันดับหนึ่ง	76.2 16	19.0 4	4.8 1	2.714	0.561	เห็น ด้วย มาก
4. ชาวลาวนิยมสินค้าซึ่งมี ภาพยนตร์โฆษณาใน รายการโทรทัศน์	52.4 11	38.1 8	4.8 1	2.500	0.607	เห็น ด้วย มาก
5. เมื่อมีสะพานข้ามแม่น้ำ โขง ชาวลาวนิยมซื้อสินค้า ไทยมากขึ้น	33.3 7	33.3 7	19.0 4	2.167	0.786	เห็น ด้วย มาก
6. เมื่อมีสะพานข้ามแม่น้ำ โขง ชาวลาวซื้อสินค้าไปขาย ต่อให้เวียดนาม	28.6 6	23.8 5	33.3 7	1.944	0.873	เห็น ด้วย ปาน กลาง
7. เมื่อมีสะพานข้ามแม่น้ำ โขง ทำให้ไทยเจริญ มากกว่าลาวเจริญ	47.6 10	19.0 4	23.0 5	2.263	0.872	เห็น ด้วย มาก
8. เมื่อมีสะพานข้ามแม่น้ำ โขง ทำให้ชาวลาวเดินทาง เข้าออกไทยมากขึ้น	47.6 10	28.6 6	14.3 3	2.368	0.761	เห็น ด้วย มาก
9. เมื่อมีสะพานข้ามแม่น้ำ โขง ทำให้ไทยได้ประโยชน์ ทางเศรษฐกิจ การค้า และการลงทุน	52.4 11	38.1 8	4.8 1	2.500	0.607	เห็น ด้วย มาก
10. สะพานข้ามแม่น้ำโขง ทำให้ลาว / เวียดนาม ได้ ประโยชน์	57.1 12	33.3 7	9.5 2	2.476	0.680	เห็น ด้วย ปาน กลาง
11. เมื่อมีสะพานแห่งใหม่	33.3	33.3	33.3	2.000	0.837	เห็น

การศึกษาแนวโน้มของการค้าไทย-ลาว

จะทำให้ลาวขึ้นต่อไทยมากยิ่งขึ้นในทุกๆ ด้าน	7	7	7			ด้วย มาก
12. การทำมาค้าขายของคนไทยในจังหวัดนครพนมเปลี่ยนไป	33.3 7	52.4 11	14.3 3	2.190	0.680	เห็น ด้วย มาก
13. การทำมาค้าขายของชาวลาวในแขวงคำม่วนเปลี่ยนไป	42.9 9	47.6 10	9.5 2	2.333	0.658	เห็น ด้วย มาก
14. จังหวัดนครพนมกลายเป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจแห่งใหม่ของภาคอีสาน	33.3 7	47.6 10	14.3 3	2.200	0.696	เห็น ด้วย มาก
15. ธุรกิจในแขวงคำม่วนใหญ่โตมากยิ่งขึ้น	33.3 7	47.6 9.5	9.5 2	2.263	0.653	เห็น ด้วย มาก
16. แขวงคำม่วนจะเป็นศูนย์กลางการค้าในลาวกลางและเวียดนาม	23.8 5	57.1 12	14.3 3	2.100	0.641	เห็น ด้วย มาก
17. ชาวลาวในแขวงอื่นๆ และชาวเวียดนามจะติดต่การค้าขายกับแขวงคำม่วนมากยิ่งขึ้น	23.8 5	47.6 10	19.0 4	2.053	0.705	เห็น ด้วย มาก
18. มาตรฐานการครองชีพของชาวคำม่วนจะดีขึ้น	19.0 4	71.4 15	4.8 1	2.150	0.489	เห็น ด้วย มาก

ผลการศึกษาทั้งหมดสามารถสรุปได้ดังนี้ คือ

- (1) การสร้างสะพานข้ามแม่น้ำโขงก่อให้เกิดผลดีต่อระบบเศรษฐกิจ การค้า การคมนาคมขนส่ง และการท่องเที่ยว

อย่างมาก แสดงว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนมากเห็นว่าสะพานจะทำให้ประเทศไทยได้รับผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจอย่างมาก

- (2) สินค้าไทยจะได้รับความนิยมในลาวและเวียดนาม ซึ่งทำให้มูลค่าการค้าขายสินค้าไทยที่ออกไปในสองประเทศนี้ดีขึ้นเรื่อยๆ
- (3) ธุรกิจการค้าและการลงทุนในจังหวัดนครพนมและแขวงคำม่วนมีเกณฑ์ที่จะต้องดีขึ้นกว่าเดิมมากหลังจากที่ได้สร้างสะพานแล้ว

สถิติวิเคราะห์: ค่า T - Test

ทัศนคติของผู้ที่ประกอบอาชีพต่างกันจะสะท้อนความคิดเห็นในด้านต่างๆ ที่เกี่ยวกับการสร้างสะพานข้ามแม่น้ำโขงแห่งที่ 3 แตกต่างกัน ผลการศึกษามีรายละเอียดดังนี้

อาชีพของผู้ให้ข้อมูล	กลุ่มทัศนคติ	ค่า T - Stat.	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	การแปลผลสถิติ
เจ้าของการค้าปลีก	ผลประโยชน์จากการสร้างสะพาน	0.041	0.545	เจ้าของร้านค้าปลีกแสดงความเห็นด้วยว่าไทยจะได้รับประโยชน์จากสะพาน และข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติมีความกระจุกตัวกัน
	ความนิยมในสินค้าไทย	0.196	0.416	
	สภาพธุรกิจการค้าในจังหวัดนครพนม	0.096	0.501	

การศึกษาแนวโน้มของการค้าไทย-ลาว

อาชีพของผู้ให้ข้อมูล	กลุ่มทัศนคติ	ค่า T - Stat.	ค่า เบี่ยงเบน มาตรฐาน	การแปลผลสถิติ
นักธุรกิจ / เจ้าของ Trading	ผลประโยชน์จากการสร้างสะพาน	0.811	0.101	ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เพราะว่า ค่า T - Stat. มีค่ามากกว่า 0.05 และข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติมีการกระจาย
	ความนิยมในสินค้าไทย	0.759	0.345	
	สภาพธุรกิจการค้าในจังหวัดนครพนม	0.371	0.101	
ลูกจ้าง / เสมียน / พนักงาน	ผลประโยชน์จากการสร้างสะพาน	0.903	0.515	ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เพราะว่า ค่า T - Stat. มีค่ามากกว่า 0.05 แต่ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติมีความกระจุกตัวกัน
	ความนิยมในสินค้าไทย	0.901	0.492	
	สภาพธุรกิจการค้าในจังหวัดนครพนม	0.786	0.493	
กลุ่มผู้ทำการค้าชายแดน	ผลประโยชน์จากการสร้างสะพาน	0.811	0.303	ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เพราะว่า ค่า T - Stat. มีค่ามากกว่า 0.05 และข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติมีการกระจาย
	ความนิยมในสินค้าไทย	0.759	0.354	
	สภาพธุรกิจการค้าในจังหวัดนครพนม	0.976	0.303	
อาชีพอื่นๆ (ทำงานที่เขื่อนน้ำเทิน)	ผลประโยชน์จากการสร้างสะพาน	0.028	0.247	เห็นด้วยอย่างยิ่งว่าไทยจะได้รับประโยชน์จากสะพานและข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติมีความกระจุกตัวกัน
	ความนิยมในสินค้าไทย	0.228	0.125	
	สภาพธุรกิจการค้าในจังหวัดนครพนม	0.309	0.452	

การทดสอบความสัมพันธ์ T - Test ระหว่างแหล่งที่ซื้อขาย
สินค้าและการซื้อขายสินค้าของผู้ให้ข้อมูลเปรียบเทียบกับทัศนคติใน
ด้านต่างๆ มีรายละเอียดดังนี้ คือ

แหล่งที่ซื้อสินค้า เพื่อการบริโภค เพื่อการซื้อขายต่อ	กลุ่มทัศนคติ	ค่า T - Stat.	ค่า เบี่ยงเบน มาตรฐาน	การแปลผลสถิติ
ซื้อจากโรงงานผู้ผลิต ในกรุงเทพฯ	ผลประโยชน์จาก การสร้างสะพาน	0.882	0.720	ไม่มีนัยสำคัญทาง สถิติ เพราะว่า ค่า T - Stat.มีค่ามากกว่า 0.05 แต่ข้อมูล เกี่ยวกับทัศนคติมี ความกระจุกตัวกัน
	ความนิยมใน สินค้าไทย	0.653	0.481	
	สภาพธุรกิจ การค้าในจังหวัด นครพนม	0.297	0.630	

แหล่งที่ซื้อสินค้า เพื่อการบริโภค เพื่อการซื้อขายต่อ	กลุ่มทัศนคติ	ค่า T - Stat.	ค่า เบี่ยงเบน มาตรฐาน	การแปลผลสถิติ
ซื้อจากผู้รับจัดการ ขนส่ง	ผลประโยชน์จาก การสร้างสะพาน	0.353	0.836	ไม่มีนัยสำคัญทาง สถิติ เพราะว่า ค่า T - Stat.มีค่ามากกว่า 0.05 แต่ข้อมูล เกี่ยวกับทัศนคติมี ความกระจุกตัวกัน
	ความนิยมใน สินค้าไทย	0.427	0.554	
	สภาพธุรกิจ การค้าในจังหวัด นครพนม	0.552	0.861	
ตลาดและซูเปอร์สโตร์ ในจังหวัดนครพนม	ผลประโยชน์จาก การสร้างสะพาน	0.421	0.437	ไม่มีนัยสำคัญทาง สถิติ เพราะว่า ค่า T - Stat.มีค่ามากกว่า 0.05 แต่ข้อมูล
	ความนิยมใน สินค้าไทย	0.501	0.433	
	สภาพธุรกิจ	0.790	0.327	

การศึกษาแนวโน้มของการค้าไทย-ลาว

	การค้าในจังหวัดนครพนม			เกี่ยวกับทัศนคติมีความกระจุกตัวกัน
เข้าไปซื้อสินค้าในกรุงเทพฯ ด้วยตนเอง	ผลประโยชน์จากการสร้างสะพาน	0.824	0.719	ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เพราะว่า ค่า T – Stat.มีค่ามากกว่า 0.05 แต่ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติมีความกระจุกตัวกัน
	ความนิยมในสินค้าไทย	0.986	0.382	
	สภาพธุรกิจการค้าในจังหวัดนครพนม	0.156	0.429	
อื่นๆ (สั่งซื้อสินค้าในชุมชนมีคนนำสินค้ามาเสนอขายที่หน้าร้าน)	ผลประโยชน์จากการสร้างสะพาน	0.359	0.415	ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เพราะว่า ค่า T – Stat.มีค่ามากกว่า 0.05 แต่ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติมีความกระจุกตัวกัน
	ความนิยมในสินค้าไทย	0.981	0.312	
	สภาพธุรกิจการค้าในจังหวัดนครพนม	0.734	0.492	

สะพานข้ามแม่น้ำโขงแห่งที่ 3 ที่กำลังจะสร้างขึ้นนั้นไม่ใช่ปัจจัยสำคัญที่จะส่งผลกระทบต่อรูปแบบการซื้อขายสินค้าในทัศนะของผู้ประกอบการและประชาชนผู้บริโภคในภาคตะวันออกเฉียงเหนือบริเวณจังหวัดนครพนม

สถิติวิเคราะห์: ค่า F - Test

การศึกษาความสัมพันธ์ F – Test ระหว่างรายได้ของผู้ให้ข้อมูล กับ ทัศนคติในด้านต่างๆ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

วารสารยุโรปศึกษา

รายการ	กลุ่มทัศนคติ	ค่า F - Test	ค่า Significance (F Prob.)	การแปลผลสถิติ
ระดับรายได้ / เดือน เฉพาะที่มีข้อมูล (1) ไม่มีรายได้ (2) น้อยกว่า 1 แสนบาท (3) 1 - 5 แสน บาท (4) อื่นๆ	ผลประโยชน์จากการ สร้างสะพาน	1.0731	0.3868	ระดับรายได้ของ ผู้ให้ข้อมูลแต่ละ ราย ไม่มี ความสัมพันธ์กับ กลุ่มทัศนคติทั้ง 3 กลุ่ม เพราะว่า ค่า นัยสำคัญทางสถิติ ทั้ง 3 ค่า มากกว่า 0.05 เมื่อกำหนดให้ค่า นัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งเป็นที่ยอมรับ ได้ คือ 0.05 แสดงว่า ผู้ที่มีระดับรายได้ ในระดับเดียวกัน ไม่มีแนวโน้มที่จะ แสดงทัศนคติ เกี่ยวกับสะพาน ข้ามแม่น้ำโขงแห่ง ที่ 3 ในทิศทาง เดียวกัน
	ความนิยมในสินค้า ไทย	0.5549	0.6519	
	สภาพธุรกิจการค้า การลงทุน ในจังหวัดนครพนม และแขวงคำม่วน	1.7242	0.1999	

สะพานข้ามแม่น้ำโขงแห่งที่ 3 ไม่มีอิทธิพลใดๆ ต่อรูปแบบวิถี
ชีวิตความเป็นอยู่ในปัจจุบันและในอนาคตของผู้ประกอบการและ
ประชาชนผู้บริโภคในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมากนัก

การศึกษาแนวโน้มของการค้าไทย-ลาว

7.7.2 ผลการศึกษาหมวดที่ 2 (ฝ่ายลาว-แขวงคำม่วน)

(ตัวอย่างเครื่องมือแบบสอบถามชุดที่ 2 อยู่ในภาคผนวก ก.)

- d. ผู้ให้ข้อมูลแบบสอบถาม คือ ชาวลาวที่ทำการค้าขายระหว่างแขวงคำม่วนกับจังหวัดนครพนม ซึ่งประกอบด้วยเจ้าของร้านค้าเครื่องอุปโภคบริโภค เจ้าของร้านเครื่องนุ่งห่ม และเอเยนต์ที่ทำการค้าส่งสินค้าขนาดใหญ่ (ผู้รับจัดการขนส่งสินค้า) ซึ่งมีแบบสอบถาม จำนวน 26 ชุด
- e. ข้อมูลในแบบสอบถามแบ่งออกเป็น
 - i. ข้อมูลส่วนบุคคล (คำถามข้อที่ 1-9)
 - ii. ข้อมูลเกี่ยวกับการซื้อขายสินค้าไทย
 - iii. ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติ 3 ระดับความคิดเห็น (1-18) ซึ่งแบ่งออกเป็น
 - 1. ข้อ 5-11 (AT5.11) กล่าวถึง ผลประโยชน์จากการสร้างสะพานข้ามแม่น้ำโขงในด้านการท่องเที่ยว การคมนาคมขนส่ง และระบบเศรษฐกิจระหว่างไทย – ลาว
 - 2. ข้อ 1-4 (AT1.4) กล่าวถึง ความนิยมในสินค้าไทย ซึ่งมีความเชื่อมโยงกับปริมาณการค้าขายสินค้าไทยในแขวงคำม่วนและการส่งผ่านแดนเข้าสู่ประเทศเวียดนาม
 - 3. ข้อ 12-18 (AT12.18) กล่าวถึง สภาพทั่วไปเกี่ยวกับธุรกิจการค้าของจังหวัดนครพนม และแขวงคำม่วน

f. การประมวลผลสถิติในชุดข้อมูลหมวดที่ 1 แบ่งออกเป็น 4 ประเภท คือ

- i. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis)
- ii. สถิติวิเคราะห์ประเภท Likert Scale
- iii. สถิติวิเคราะห์ประเภท T – Test
- iv. สถิติวิเคราะห์ประเภท F – Test

ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลในแขวงคำม่วน

ผู้ให้ข้อมูลทั้งหมดนี้มีสัญชาติลาวทั้ง 26 คน จากการสำรวจพบว่า ช่วงอายุของผู้ให้ข้อมูลที่มีความถี่มากที่สุด คือ อายุ 31-35 ปี มีจำนวน 9 คน รองลงมา คือ 36-40 ปี มีจำนวน 6 คน โดยพบว่าประชากรที่มี ช่วงอายุน้อยที่สุด 20-25 ปี มีจำนวน 1 คน

จากการศึกษาโครงสร้างอาชีพ พบว่า ผู้ให้ข้อมูลประกอบอาชีพหลายอาชีพ บางคนประกอบอาชีพมากกว่า 1 อาชีพ เพราะสภาพเศรษฐกิจที่เดือดร้อนและรายได้หลักน้อยกว่ามาตรฐานการยังชีพ รายละเอียดมีดังต่อไปนี้ คือ (1) เจ้าของร้านค้าปลีก จำนวน 18 คน (2) นักธุรกิจและเจ้าของ Trading จำนวน 3 คน (3) เกษตรกร จำนวน 3 คน (4) ผู้ทำการค้าในทะเบียนของแขวงคำม่วน จำนวน 9 คน (5) อาชีพอื่นๆ จำนวน 7 คน

ระดับการศึกษาของผู้ให้ข้อมูลมี 4 ระดับ คือ (1) ไม่มีการศึกษา จำนวน 4 คน (2) ระดับประถมศึกษา จำนวน 5 คน (3) ระดับมัธยมศึกษา จำนวน 15 คน (4) ระดับปริญญาตรี จำนวน 2 คน

ระดับรายได้ของผู้ให้ข้อมูล มี 6 ระดับ คือ (1) ไม่มีรายได้ จำนวน 1 คน (2) รายได้ไม่ถึง 100,000 บาท / เดือน จำนวน 17 คน (3) รายได้อยู่ในช่วง 100,000-500,000 บาท / เดือน จำนวน 4 คน

การศึกษาแนวโน้มของการค้าไทย-ลาว

- (4) รายได้อยู่ในช่วง 510,000-1,000,000 บาท / เดือน จำนวน 2 คน
(5) รายได้มากกว่า 1,000,000 บาท / เดือน จำนวน 1 คน (6) อื่นๆ
จำนวน 1 คน

ค่าใช้จ่ายที่ใช้ในการซื้อสินค้าไทยแต่ละครั้ง มีรายละเอียดดังนี้ คือ (1) น้อยกว่า 500 บาท จำนวน 3 คน (2) รายจ่ายอยู่ในช่วง 500-1,000 บาท จำนวน 3 คน (3) รายจ่าย 1,001-2,000 บาท จำนวน 1 คน (4) รายจ่าย 2,001-3,000 บาท จำนวน 2 คน (5) รายจ่าย 3,001-5,000 บาท จำนวน 4 คน (6) มากกว่า 5,000 บาท จำนวน 9 คน (7) ระดับรายได้อื่นๆ จำนวน 4 คน

ช่วงความถี่ที่มีการสั่งซื้อมากที่สุด คือ 2 ครั้ง / เดือน สอดคล้องกับรูปแบบการข้ามแม่น้ำโขง ซึ่งพบว่า ชาวลาวส่วนใหญ่นิยมข้ามแม่น้ำโขงมายังฝั่งไทยโดยเฉลี่ย 15 วัน / ครั้ง และพบว่าทุกคนเคยข้ามแม่น้ำโขงมายังฝั่งไทยกันแล้วทั้งสิ้น

ผู้ให้ข้อมูล 23 คน ยืนยันว่าจะเดินทางข้ามมายังฝั่งไทยมากขึ้น เพราะมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญไปในทางด้านการซื้อหาสินค้าไทยในฝั่งไทยเพื่อไปบริโภคต่อในครัวเรือนเป็นหลัก

รูปแบบการซื้อสินค้าไทยของชาวลาว

รายการสินค้าไทยที่ชาวลาวและพ่อค้าแม่ค้าลาวซื้อเพื่อการบริโภคและขายต่อนั้นมีดังนี้ คือ (1) เครื่องสำอาง / ของใช้ส่วนตัว จำนวน 21 คน (2) เครื่องใช้ในครัวเรือน จำนวน 16 คน (3) อาหารกระป๋อง / เครื่องดื่ม จำนวน 7 คน (4) ภาชนะหุงต้มและทำอาหาร จำนวน 7 คน (5) อาหารแห้ง จำนวน 7 คน (6) เสื้อสายเดี่ยว กระโปรงสั้น จำนวน 5 คน (7) เสื้อผ้าสำเร็จรูปแบบทันสมัย จำนวน 10 คน (8) กระเป๋าสะพายแฟชั่นและกระเป๋าสตางค์ จำนวนอย่างละ 4

คน (9) รองเท้าแฟชั่น จำนวน 8 คน (10) เครื่องประดับผม จำนวน 4 คน (11) เครื่องประดับเสื้อและเข็มขัดคาดเอว จำนวนอย่างละ 1 คน (12) สินค้าอื่นๆ จำนวน 9 คน

แหล่งที่ซื้อสินค้าเพื่อการบริโภคหรือขายต่อ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) อันดับต้นๆ คือ (1) ตลาดและซูเปอร์สโตร์ในจังหวัดนครพนม (2) ร้านค้าปลีกในตลาดและริมถนนในเมืองต่างๆ ของแขวงคำม่วน

การซื้อของกินของใช้ของไทยมีลักษณะดังนี้ คือ หมดแล้วซื้ออีกเรื่อยๆ ส่วนใหญ่มักจะตอบว่าซื้อแบบที่ชอบใช้ และซื้อแบบนั้น หรือ ยี่ห้ออื่นๆ เป็นประจำ และเกือบทั้งหมดซื้อเครื่องกินเครื่องใช้ของไทย

เหตุผลที่ซื้อเครื่องอุปโภคบริโภค ประกอบด้วย (1) สินค้าไทยมีประโยชน์ กินดี ใช้ดี (2) สินค้ามีคุณภาพดีและราคาถูก (3) สินค้าไทยมีคุณภาพดีตามคำโฆษณาในรายการโทรทัศน์

สถิติวิเคราะห์ Likert Scale: หัตถ์คติเกี่ยวกับสะพานข้ามแม่น้ำโขง การค้า และชีวิตความเป็นอยู่

รายการ	ระดับความคิดเห็น			ค่าเฉลี่ยเลขคณิต	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	การแปลผลสถิติ
	มากที่สุด	ปานกลาง	น้อย			
1. สินค้าไทยเป็นสินค้าที่ขายได้มากที่สุดในตลาด	65.4 17	26.9 7	-	2.708	0.464	เห็นด้วยมาก
2. สินค้าไทยเป็นสินค้าที่ขายได้มากที่สุดในตลาดเวียดนาม	7.7 2	26.9 7	30.8 8	1.647	0.702	เห็นด้วยปานกลาง
3. ชาวลาวนิยมสินค้าไทยเป็นอันดับหนึ่ง	61.5 16	19.2 5	11.5 3	2.542	0.721	เห็นด้วยมาก

การศึกษาแนวโน้มของการค้าไทย-ลาว

4. ชาวลาวนิยมสินค้า ซึ่งมีภาพยนตร์โฆษณา ในรายการโทรทัศน์	50.0 13	34.6 9	7.7 2	2.458	0.658	เห็นด้วย มาก
5. เมื่อมีสะพานข้าม แม่น้ำโขง ชาวเวียดนาม ซื้อสินค้าไทยมากขึ้น	34.6 9	26.9 7	11.5 3	2.316	0.749	เห็นด้วย มาก
6. เมื่อมีสะพานข้าม แม่น้ำโขง ชาวลาวซื้อ สินค้าไปขายต่อให้ เวียดนาม	34.6 9	53.8 14	3.8 1	2.333	0.565	เห็นด้วย มาก
7. เมื่อมีสะพานข้าม แม่น้ำโขง ทำให้ไทย เจริญมากกว่าลาวเจริญ	46.2 12	30.8 8	11.5 3	2.391	0.722	เห็นด้วย มาก
8. เมื่อมีสะพานข้าม แม่น้ำโขง ทำให้ชาว เวียดนามเดินทาง เข้าออกไทยมากขึ้น	42.3 11	42.3 11	7.7 2	2.375	0.647	เห็นด้วย มาก
9. เมื่อมีสะพานข้าม แม่น้ำโขงทำให้ไทย ได้ประโยชน์ทาง เศรษฐกิจ การค้า และ การลงทุน	61.5 16	26.9 7	-	2.696	0.470	เห็นด้วย มาก
10. สะพานข้ามแม่น้ำ โขง ทำให้ลาว / เวียดนาม ได้ประโยชน์ ในด้านเศรษฐกิจ การค้า และการลงทุน	46.2 12	38.5 10	7.7 2	2.417	0.654	เห็นด้วย มาก
11. เมื่อมีสะพานแห่ง ใหม่จะทำให้ลาวขึ้นต่อ ไทยมากยิ่งขึ้นในทุกๆ ด้าน	50.0 13	19.2 5	15.4 4	2.409	0.796	เห็นด้วย มาก

วารสารยุโรปศึกษา

12. การทำมาค้าขายของ คนไทยในจังหวัด นครพนมเปลี่ยนไป	46.2 12	26.9 7		2.632	0.496	เห็นด้วย มาก
13. การทำมาค้าขายของ ชาวลาวในแขวงคำม่วน เปลี่ยนไป	53.8 14	26.9 7	3.8 1	2.591	0.590	เห็นด้วย มาก
14. จังหวัดนครพนม กลายเป็นศูนย์กลางทาง เศรษฐกิจแห่งใหม่ของ อีสาน	23.1 6	46.2 12	15.4 4	2.091	0.684	เห็นด้วย มาก
15. ธุรกิจแขวงคำ ม่วนใหญ่โตมากยิ่งขึ้น	42.3 11	42.3 11	3.8 1	2.435	0.590	เห็นด้วย มาก
16. แขวงคำม่วนจะ กลายเป็นศูนย์กลาง การค้าในลาวกลาง และ เวียดนาม	26.9 7	38.5 10	11.5 3	2.200	0.696	เห็นด้วย มาก
17. ชาวลาวในแขวง อื่นๆ และชาวเวียดนาม จะติดต่อกับแขวงคำ ม่วนมากขึ้น	30.8 8	34.6 9	26.9 7	2.042	0.806	เห็นด้วย มาก
18. มาตรฐานการครอง ชีพของชาวลาวจะดี ขึ้น	50.0 13	34.6 9	7.7 2	2.458	0.658	เห็นด้วย มาก

ผลการศึกษาทั้งหมดสามารถสรุปได้ดังนี้ คือ

- (1) การสร้างสะพานข้ามแม่น้ำโขงแห่งที่ 3 ก่อให้เกิดผลดีต่อระบบเศรษฐกิจ การค้า การคมนาคมขนส่ง และการท่องเที่ยวอย่างมาก
- (2) สินค้าไทยได้รับความนิยมในลาวและเวียดนาม ซึ่งทำให้มูลค่าของการค้าสินค้าไทยในสองประเทศนี้มีแนวโน้มสูงขึ้น

การศึกษาแนวโน้มของการค้าไทย-ลาว

- (3) ธุรกิจการค้าในจังหวัดนครพนมและแขวงคำม่วนอยู่ในเกณฑ์ที่ดีขึ้นกว่าเดิมหลังจากมีการสร้างสะพานข้ามแม่น้ำโขงแห่งที่ 3 แล้ว

สถิติวิเคราะห์: ค่า T - Test

ความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพการงาน กับระดับทัศนคติสะท้อนความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ที่จะได้รับจากการสร้างสะพานข้ามแม่น้ำโขงแห่งที่ 3 ดังต่อไปนี้ คือ

อาชีพของผู้ให้ข้อมูล	กลุ่มทัศนคติ	ค่า T - Stat.	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	การแปลผลสถิติ
เจ้าของการค้าปลีก	ผลประโยชน์จากการสร้างสะพาน	0.412	0.456	ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เพราะค่า T - Stat มีค่ามากกว่า 0.05 แต่ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติมีความกระจุกตัวกัน
	ความนิยมในสินค้าไทย	0.910	0.474	
	สภาพธุรกิจการค้าและการลงทุน จังหวัดนครพนมและแขวงคำม่วน	0.176	0.533	
เกษตรกร	ผลประโยชน์จากการสร้างสะพาน	0.221	0.686	ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เพราะค่า T - Stat มีค่ามากกว่า 0.05 แต่ข้อมูลเกี่ยวกับ
	ความนิยมในสินค้าไทย	0.758	0.411	
	สภาพธุรกิจการค้าและการลงทุนในจังหวัดนครพนม	0.460	0.303	

วารสารยุโรปศึกษา

	และแขวงคำม่วน			ทัศนคติมี ความกระจุก ตัวกัน
กลุ่มผู้ทำการค้า ชายแดน	ผลประโยชน์จากการ สร้างสะพาน	0.347	0.495	ไม่มีนัยสำคัญ ทางสถิติ เพราะว่า ค่า T – Stat. มีค่า มากกว่า 0.05 แต่ข้อมูล เกี่ยวกับ ทัศนคติมี ความกระจุก ตัวกัน
	ความนิยมในสินค้าไทย	0.351	0.557	
	สภาพธุรกิจการค้าและ การลงทุน ในจังหวัดนครพนม และแขวงคำม่วน	0.492	0.639	
อาชีพอื่นๆ	ผลประโยชน์จากการ สร้างสะพาน	0.119	0.275	ไม่มีนัยสำคัญ ทางสถิติ เพราะว่า ค่า T – Stat. มีค่า มากกว่า 0.05 แต่ข้อมูล เกี่ยวกับ ทัศนคติมี ความกระจาย
	ความนิยมในสินค้าไทย	0.244	0.494	
	สภาพธุรกิจการค้าและ การลงทุน ในจังหวัดนครพนม และแขวงคำม่วน	0.653	0.153	

สถิติวิเคราะห์: F - Test

ความสัมพันธ์ระหว่างระดับรายได้ กับทัศนคติในด้านต่างๆ มี
รายละเอียดดังต่อไปนี้ คือ

การศึกษาแนวโน้มของการค้าไทย-ลาว

รายการ	กลุ่มทัศนคติ	ค่า F - Test	ค่า Significance (F -Prob.)	การแปล ผลสถิติ
ระดับรายได้ / เดือน เฉพาะที่มี ข้อมูล (1) ไม่มีรายได้ (2) น้อยกว่า 1 แสนบาท (3) 1- 5 แสน บาท (4) 5.1 แสนบาท - 1 ล้านบาท (5) มากกว่า 1 ล้านบาท (6) อื่นๆ	ผลประโยชน์จากการ สร้างสะพาน	1.2771	0.3144	ระดับรายได้ของผู้ให้ ข้อมูลแต่ละราย ไม่มี ความสัมพันธ์กับกลุ่ม ทัศนคติทั้ง 3 กลุ่ม เพราะว่า ค่านี้สำคัญ ทางสถิติทั้ง 3 ค่า มากกว่า 0.05 เมื่อกำหนดให้ค่า นี้สำคัญทางสถิติซึ่ง เป็นที่ยอมรับได้ คือ 0.05 แสดงว่า ผู้ที่มีระดับรายได้ เดียวกัน ไม่มีแนวโน้มใดๆ ที่จะ แสดงทัศนคติในเรื่อง ต่างๆ เกี่ยวกับ โครงการก่อสร้าง สะพานข้ามแม่น้ำโขง แห่งที่ 3 ในทิศทาง เดียวกัน
	ความนิยมในสินค้า ไทย	0.9271	0.4852	
	สภาพธุรกิจการค้า ในจังหวัดนครพนม	0.7162	0.5912	

ผู้ประกอบการและผู้บริโภคชาวลาวไม่เห็นว่าการก่อสร้าง
สะพานข้ามแม่น้ำโขงจะทำให้รูปแบบวิถีชีวิตและชุมชนในเมืองท่าแขก
แขวงคำม่วน เปลี่ยนมากกว่าเดิมเท่าใดนัก

สรุป

ผลการศึกษาที่ผ่านมาทำให้ทราบว่า (1) ทั้งผู้ประกอบการชาวไทยและชาวลาว รวมทั้งประชาชนบริเวณจังหวัดนครพนม-แขวงคำม่วน ยังไม่ใช้ประโยชน์จากสะพานข้ามแม่น้ำโขงแห่งที่ 3 เท่าใดนัก (ผลได้จากการศึกษาด้วย T – Test / F – Test) แต่โดยส่วนใหญ่แล้ว ยังแสดงความคิดเห็นว่า สะพานที่จะก่อสร้างแห่งที่ 3 นี้ในอนาคตอันใกล้ จะมีประโยชน์ทั้งต่อระบบเศรษฐกิจไทยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และระบบเศรษฐกิจของแขวงคำม่วนที่เชื่อมลาวเข้ากับประเทศเวียดนาม การไปมาหาสู่ การคมนาคม การขนส่ง การค้า และการท่องเที่ยว จะผ่านลาวข้ามไปสู่ประเทศเวียดนามได้เป็นผลสำเร็จ

1. ลาวได้รับประโยชน์จากการสร้างสะพานข้ามแม่น้ำโขงแห่งที่ 3 เหนือกว่าฝ่ายไทยเล็กน้อย เพราะว่า ลาวมีความสะดวกที่จะทำการค้ากับประเทศเวียดนาม ในขณะที่ผู้ประกอบการขนาดกลางและเล็กเห็นว่าไทยได้รับผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจไม่มากเท่าใดนัก เพราะเศรษฐกิจของ สปป.ลาว ยังเล็กและไม่เชื่อมโยงกับแขวงสะหวันนะเขต ด้วยเหตุผลดังต่อไปนี้ คือ

(1.1) พื้นที่ของเมืองท่าแขกในแขวงคำม่วนเชื่อมโยงกับลาวบาว (เขตเศรษฐกิจและการค้าชายแดน ลาว – เวียดนาม) ทางตอนกลางของ สปป.ลาว และเชื่อมโยงกับจังหวัดกว๋างบิ่งในประเทศเวียดนาม

(1.2) พื้นที่ของเมืองท่าแขกในแขวงคำม่วนเชื่อมโยงกับเมืองสะหวันไซยของแขวงสะหวันนะเขต และเชื่อมโยงกับถนนหมายเลข 9 ไปทางฝั่งตะวันออกของ สปป.ลาว ทะลุออกไป

การศึกษาแนวโน้มของการค้าไทย-ลาว

ยังประเทศเวียดนาม โดยผ่านเมืองเว้และเมืองดองฮาและไป
สิ้นสุดระยะทางบนถนนเลข 9 ที่ท่าเรือดานัง ซึ่งเป็นท่าเทียบ
เรือระดับโลกของประเทศเวียดนามได้อีก

(1.3) พื้นที่ของเมืองท่าแขกในแขวงคำม่วนจะเชื่อมโยงกับ
ถนนหมายเลข 13 เหนือ ขึ้นไปยังนครหลวงเวียงจันทน์ ส่วน
เวียดนามจะอาศัย สปป.ลาวเป็นตัวกลางขนส่งสินค้าผ่าน
ประเทศไทย

2. เศรษฐกิจของแขวงสะหวันนะเขตจะเชื่อมโยงกับนครหลวง
เวียงจันทน์ โดยไม่ผ่านโดยตรงมายังแขวงคำม่วน แต่ผู้ประกอบการ
ไทยที่ทำการค้ากับเวียดนามและผู้ประกอบการลาว มองว่า ผลประโยชน์
ทางการค้าและการขนส่งบนสะพานข้ามน้ำโขงแห่งที่ 3 จะมีมากเป็น
อันดับหนึ่ง ส่วนเกินของผลผลิตสินค้าไทยจะออกไปสู่ประเทศ
เวียดนาม โดยผ่านถนนที่เชื่อมน้ำเทิน 2 ซึ่งกำลังก่อสร้างแล้วเสร็จใน
พ.ศ.2551 ผลการศึกษาตรงกับสมมติฐานทางทฤษฎีระบบโลกที่ว่าด้วย
อุปสงค์และอุปทานในสินค้าและบริการของเมืองรอบนอกและเมืองกึ่ง
รอบนอก (Periphery, Semi-Periphery) ที่พึ่งพาหัวเมืองชั้นในซึ่งเป็น
เมืองศูนย์กลางทางเศรษฐกิจ (Core) หากเปรียบเทียบที่ตั้งของไทย
และลาวกับเวียดนามจะพบว่า ไทยในฐานะเมืองศูนย์กลางจากระบบ
ความสัมพันธ์ดังกล่าวไม่ทราบข้อเท็จจริงมาก่อนเลยว่าเวียดนามพึ่งพา
สินค้าไทยและเส้นทางการขนส่งผ่านลำน้ำโขงระหว่างลาว – ไทยมาก

3. จากผลการศึกษา T – Test พบว่า อาชีพมีความสัมพันธ์กับ
ทัศนคติพอสมควร กล่าวคือ เจ้าของร้านค้าปลีก และผู้ที่ประกอบ
อาชีพอื่นๆ นั้น มีการติดต่อค้าขายกับลาวอย่างสม่ำเสมอ และประชากร

ในกลุ่มนี้มีความเชื่อมั่นว่า ลาวจะได้รับผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจเกินกว่าระดับการประเมินค่าของฝ่ายไทย

4. ประชากรทั้งฝ่ายไทย-ลาว แสดงความคิดเห็นใกล้เคียงกันว่า ไทยและลาวต่างก็ได้รับผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจด้วยกันทั้งสองฝ่าย

7.7.3 การวิเคราะห์เนื้อหาจากการสัมภาษณ์เชิงลึก

การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depths Interviews) เป็นวิธีการที่นิยมใช้กันมากในการนับจำนวนคำ (Word) และข้อความ (Statements) ที่สำคัญๆ

หลักการสำคัญในการพิจารณาและวิเคราะห์คำและข้อความที่สำคัญ (ขจร ฝ่ายเทศ, 2548) คือ การแบ่งเนื้อหาสาระออกเป็นตัวบท (เนื้อหาหลัก-Text) และบริบทที่เกี่ยวข้องของผู้ให้ข้อมูล (เนื้อหารอง และสภาพแวดล้อมในโลกทัศน์ของผู้ให้ข้อมูล-Context)

บทสรุป: ผลการวิเคราะห์เนื้อหา (ฝ่ายไทย)

- (1) ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจที่ไทยได้รับมากที่สุด คือ การประสานประโยชน์ทางการค้าการลงทุนโดยตรงกับเวียดนาม รองลงมา คือ สินค้าไทยที่จะเข้าไปในลาวมีมากขึ้น ส่วนการสัญจรไปมาระหว่างประชาชนทั้ง 3 ประเทศ จะมากยิ่งขึ้น ขึ้นไปในอนาคต รูปแบบการค้าจะเป็นการค้าผ่านแดนที่มีประเทศเวียดนามเป็นจุดหมายปลายทาง
- (2) ปริมาณสินค้าไทยที่นำเข้าสู่ลาวอาจเพิ่มขึ้นไม่มาก แต่ปริมาณสินค้าไทยส่วนใหญ่จะถูกส่งต่อไปยังประเทศเวียดนาม

การศึกษาแนวโน้มของการค้าไทย-ลาว

- (3) การลงทุนของนักธุรกิจไทยในแขวงคำม่วนจะไม่มากขึ้น ตราบใดที่โครงสร้างของระบบเศรษฐกิจในแขวงคำม่วนยังไม่ได้รับการยกระดับให้มีความสำคัญ
- (4) ประเภทสินค้าที่ส่งผ่านแดนลาวเข้าสู่เวียดนามจะมีสินค้าทุน สินค้าจากโรงงานอุตสาหกรรมและเครื่องจักรทางการเกษตรส่งออกไปในปริมาณที่มากยิ่งขึ้น
- (5) สินค้าไทยจะขายได้ดียิ่งขึ้น โดยเฉพาะเครื่องอุปโภคบริโภคซึ่งได้รับการยอมรับในคุณภาพจากชาวเวียดนามที่เคยซื้อใช้ เพราะผู้ประกอบการรายย่อยและขนาดกลางซึ่งเป็นชาวลาวจะส่งเสริมมูลค่าการค้าสินค้าในกลุ่มนี้ผ่านแดนไทยไปสู่ประเทศเวียดนาม โดยระบบการกระจายสินค้าด้วยเส้นทางการขนส่งทางบกในลาว ผลการศึกษาทำให้พบว่า ชาวเวียดนามซื้อเครื่องนุ่งห่มแฟชั่นของไทยไม่มากนัก เพราะข่าวสารจากรายการโทรทัศน์ไทยไม่ปรากฏในสังคมเวียดนาม และด้วยระยะทางที่ห่างไกลจากไทยมาก
- (6) ความสำคัญของจังหวัดนครพนมจะมากขึ้น เพราะความร่วมมือระหว่างภาคเอกชนไทยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีความประสงค์จะทำการค้ากับประเทศเวียดนามเลือกที่จะผ่านด่านจังหวัดนครพนมมากขึ้น
- (7) ไม่มีข้อมูลใดที่บ่งชี้ว่าระบบการค้าระหว่างประเทศของจังหวัดนครพนมจะเปลี่ยนไปอย่างไร
- (8) ความเป็นไปได้ที่แขวงคำม่วนจะเป็นตัวกลางเชื่อมโยงระบบเศรษฐกิจของตนเองเข้ากับ ลาวบาว เมืองเว้ และเมืองดองฮา ในประเทศเวียดนาม จะมีมาก
- (9) ในระยะสั้น ไทยยังได้รับประโยชน์จากการค้าผ่านแดนไปเวียดนามน้อยเพราะมูลค่าการค้าไทย-เวียดนาม ยังมีไม่มาก แต่ลาวจะได้รับประโยชน์ 3 ด้าน คือ (9.1) ผลประโยชน์จากการ

สัญจรไป-มา ของชาวลาวในแขวงคำม่วนเพื่อซื้อขายสินค้าไทย ซึ่งยังมีระดับความต้องการสินค้าไทยน้อย (9.2) ประโยชน์จากการเป็นเมืองผ่าน ระหว่าง ไทย-เวียดนาม (9.3) ประโยชน์ที่ลาวจะได้รับจากการค้าขายสินค้าไทยในประเทศเวียดนาม

- (10) ในระยะยาว ไทยจะได้รับผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจอันดับหนึ่งจากการค้าผ่านแดนและการลงทุนระหว่างไทย-เวียดนาม รองลงมา คือ การขยายปริมาณการค้าสินค้าไทยทุกประเภทที่ส่งผ่านเข้าสู่ประเทศเวียดนาม
- (11) ความเปลี่ยนแปลงที่สำคัญจากการสร้างสะพานข้ามแม่น้ำโขงแห่งที่ 3 คือ การดึงมูลค่าส่วนเกินทางเศรษฐกิจ (Surplus Value) ของประเทศเพื่อนบ้านกลับมาหาไทย เพราะมีแนวโน้มว่าสินค้าไทยเป็นที่ต้องการ นอกจากนี้ โครงสร้างการลงทุนทางตรงของไทยจะไปประเทศเวียดนามมากขึ้นโดยการนำของชาวนครพนม เพราะการลี้ภัยหนีภัยจากชาวยุโรปในจังหวัดนครพนม

บทสรุป: ผลการวิเคราะห์เนื้อหา (ฝ่ายลาว)

- (1) ในทัศนะของฝ่ายลาวเกี่ยวกับผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจที่ลาวจะได้รับ คือ ความสำคัญของไทยที่มีต่อลาวในการสร้างเสริมระบบเศรษฐกิจของแขวงคำม่วนจะมากกว่าเวียดนาม เพราะ (1.1) การสัญจรไป-มา ของประชาชนทั้งชาวลาวและชาวเวียดนามที่ต้องผ่านลาวมาไทย ทำให้ความสำคัญของแขวงคำม่วนมีมากขึ้น (1.2) การซื้อขายสินค้าไทยจะเป็นการค้าขนาดใหญ่มากขึ้น เพราะจะส่งผ่านแดนไปสู่ประเทศเวียดนาม (1.3) ผู้นำระดับแขวงและพ่อค้ารายใหญ่ของลาวมองว่า โฉมหน้าทางเศรษฐกิจของแขวงคำม่วนจะเปลี่ยนไป แขวงคำม่วนจะได้รับการยกระดับความสำคัญให้เป็น

การศึกษาแนวโน้มของการค้าไทย-ลาว

แหล่งท่องเที่ยว เนื่องจากการก่อสร้างเขื่อนน้ำเทิน 2 ที่กำลังจะแล้วเสร็จ ดัชนีที่ชี้วัดความเจริญของแขวงคำม่วนดีขึ้น (1.4) ชาวเวียดนามจะเดินทางผ่านแขวงคำม่วนเพื่อมาท่องเที่ยวและติดต่อกับชายแดนไทยมากขึ้น

- (2) ระบบเศรษฐกิจของแขวงคำม่วนจะใกล้ชิดกับแขวงสะหวันนะเขตมากขึ้น โดยกระบวนการไหลไป-มา ของสินค้าและบริการที่นำเข้า-ไปจากไทยทั้ง 2 จุด
- (3) ความสำคัญของไทยในสายตาของเวียดนามจะมีมากขึ้น เพราะ (1) ชาวไทยจะหันไปท่องเที่ยวในประเทศเวียดนามมากขึ้น เมื่อผนวกกับการที่ชาวนครพนมมีเชื้อสายเวียดนามด้วยแล้ว ยังเป็นการสร้างความเชื่อมั่นได้ว่าประเทศเวียดนามจะเป็นประเทศที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวแห่งใหม่ของชาวไทยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ นอกจากนี้ จุดหมายปลายทางของถนนเลข 9 และถนนสายอื่นๆ ในลาว ไปสิ้นสุดที่ท่าเรือดานังซึ่งเป็นท่าเทียบเรือที่มีความสำคัญอย่างมากต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศเวียดนาม ส่วนเมืองเว้และจังหวัดกว๋างบิงของประเทศเวียดนามก็เป็นเมืองที่มีความสวยงามและมีความสำคัญ
- (4) ผู้นำรัฐบาลลาวมองว่า ประโยชน์จากการก่อสร้างสะพานข้ามแม่น้ำโขงแห่งที่ 3 จะตกที่ไทยมากกว่าลาว เพราะจุดตั้งต้นของการผ่านแดนไทย-เวียดนาม อยู่ที่ไทย ผลได้ทางการค้าตกอยู่กับไทย นอกจากนี้ การลงทุนทางตรงจากไทยไปเวียดนามย่อมมากกว่าจากเวียดนามไปไทย ผลได้จากการลงทุนก็ตกอยู่ที่ไทย รายได้จากการค้าการลงทุนที่ไทยจะได้รับจะชดเชยระยะเวลาคืนทุนในการก่อสร้างสะพานแห่งนี้ ส่วนแขวงคำม่วนจะได้รับผลประโยชน์จากการสัญจรของประชาชนลาว การค้าระดับเล็ก และผลได้จากการค้าขายสินค้าไทย

7.7.4 ข้อค้นพบจากการศึกษา

ความต้องการที่จะให้มีสะพานข้ามแม่น้ำโขงแห่งที่ 3 ใน จังหวัดนครพนม เป็นความต้องการของ (1) นักธุรกิจและผู้รับจัดการขนส่งสินค้าไทยที่มีความต้องการขยายกิจการออกไปในประเทศเวียดนาม ตลอดจนกลุ่มที่ต้องการผลักดันสินค้าไทยส่วนเกินล้มความต้องการในประเทศออกสู่เวียดนาม ในขณะที่ระบบเศรษฐกิจของประเทศเวียดนามกำลังเติบโตอย่างรวดเร็ว (2) ความต้องการที่จะไปมาหาสู่ระหว่างกันดูจุญาติมิตรของชาวเวียดนามที่ตั้งรกรากในจังหวัดนครพนมนับจากสงครามเวียดนาม กับ ชาวเวียดนาม ที่สืบเชื้อสายกันมา (3) ความต้องการของชาวลาว (4) ความต้องการของผู้ประกอบการลาว

การก่อสร้างสะพานข้ามแม่น้ำโขงแห่งที่ 3 ทำให้ปริมาณสินค้าไทยในพื้นที่รอบๆ จังหวัดนครพนมหลังไหลสู่จุดที่สร้างสะพานข้ามแม่น้ำโขงแห่งที่ 3 มากยิ่งขึ้น เขตเทศบาลเมืองนครพนมจะขยายตัวออกไปด้วย นอกจากนี้ ปริมาณการลงทุนในอุตสาหกรรมและภาคบริการ เช่น โรงแรมและร้านอาหาร รวมทั้งการท่องเที่ยวระหว่างไทย (จังหวัดนครพนม และจังหวัดที่อยู่ใกล้เคียง)-ลาว (แขวงคำม่วน) และระหว่างไทย (จังหวัดนครพนม และจังหวัดที่อยู่ใกล้เคียง)-เวียดนาม (เมืองเว้-เมืองวินห์-จังหวัดกว๋างบิง) เพิ่มขึ้นอย่างมาก สิ่งที่เกิดขึ้น คือ การแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมความทันสมัย (Modern Culture) จากไทยจะเข้าสู่ทั้งสองประเทศอย่างต่อเนื่องและมีความรวดเร็วจากการบริโภคสินค้า และจากการใช้เครื่องนุ่งห่มแฟชั่น ผ่านเข้าไปในสองประเทศด้วยกระบวนการโลจิสติกส์และซัพพลายเชน โดยมีเงื่อนไขว่าสะพานข้ามแม่น้ำโขงแห่งที่ 3 มีการสร้างเสร็จ นอกจากนี้ ปฏิสัมพันธ์

การศึกษาแนวโน้มของการค้าไทย-ลาว

เชิงสัญลักษณ์ในตรรกะที่ห่อและบรรจุภัณฑ์ตลอดจนรูปแบบสินค้าไทยที่เสนอผ่านรายการโทรทัศน์ไทยทำให้สินค้าไทยได้รับความนิยมอย่างสูง ความสำคัญของประเทศไทยในสายตาของประชาชนและภาคเอกชนของ สปป.ลาว และเวียดนามจะมีมากขึ้นภายหลังจากการสร้างสะพานข้ามแม่น้ำโขงแห่งที่ 3 แล้ว

(1) อำนาจที่เหนือกว่าในทางการเมือง (Political Hegemonic Power) ที่รัฐบาลไทยตัดสินใจก่อสร้างสะพานข้ามแม่น้ำโขงแห่งที่ 3 ขึ้นมา

(2) อำนาจที่เหนือกว่าในทางเศรษฐกิจ (Economic Hegemonic Power) ที่เสนอผ่านการค้าสินค้าไทย และโครงการลงทุนไทยของภาคเอกชนไทยในทั้งสองประเทศนี้ นอกจากนี้แล้ว ยังทำให้ไทยมีความสำคัญในฐานะเป็นผู้ให้ความช่วยเหลือและผู้นำความทันสมัย

(3) อำนาจที่เหนือกว่าในทางวัฒนธรรม (Cultural Hegemonic Power) ซึ่งทำให้ในโลกทัศน์ของชาวลาวและชาวเวียดนามมองว่าสินค้าไทยเป็นสินค้าที่มีคุณภาพสูงและมีมาตรฐานใกล้เคียงกับมาตรฐานโลก (Standardisation)

7.7.5 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ผลการศึกษาทั้งสองส่วนถูกนำมาวิเคราะห์จนเป็นข้อสรุปในทิศทางที่สอดคล้องกันอยู่มาก โดยพบว่า กลุ่มข้าราชการระดับสูงเล็งเห็นว่าสะพานข้ามแม่น้ำโขงแห่งที่ 3 จะส่งเสริมการค้า การลงทุน การขยายตัวทางเศรษฐกิจให้กับไทยในเวลาที่ยั่งยืนรวดเร็ว และไทยจะเป็นผู้ได้รับผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจมากกว่าลาวและเวียดนามในทุกๆ ด้าน และทำให้ไทยมีความสำคัญในสายตาของทั้งสองประเทศนี้ ส่วนในระดับประชาชน เจ้าของร้านค้า และพ่อค้าทั้งไทย-ลาว มองว่า

การก่อสร้างสะพานจะทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ของชาวลาวดีขึ้น สินค้าขายได้มากขึ้น และจังหวัดนครพนมมีความเจริญมากขึ้น ซึ่งไปเพิ่มความสำคัญของจังหวัดนครพนมในระดับภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ให้เป็นหัวเมืองที่มีความสำคัญมากกว่าเดิม กล่าวคือ

- (1) ด้านการค้า: การขยายตัวของมูลค่าการค้า รูปแบบการลงทุนตรง ประเภทการค้า และสินค้าที่ซื้อขาย รวมไปถึงผลพลอยได้จะเกิดขึ้นมาจากภาคบริการได้มาก
- (2) ด้านความคล้ายคลึงกันที่เกิดขึ้นจากการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม: มีการหันเหมาทางไทย เพราะมีการซื้อขายสินค้าไทยกลุ่มเครื่องอุปโภคบริโภค และอื่นๆ
- (3) ด้านเศรษฐกิจโดยรวม: ขนาดของระบบเศรษฐกิจไทยจะกว้างไกลออกไปโดยนับจากจังหวัดนครพนม และพื้นที่ใกล้เคียงถึงฝั่งตะวันออกของประเทศ เวียดนามอีก 1 จุด ถึงจังหวัดกวางบิงของประเทศเวียดนาม

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า รัฐบาลไทยจะเล็งเห็นถึงความคุ้มค่าในการลงทุนก่อสร้าง สะพานข้ามแม่น้ำโขงแห่งที่ 3 นี้ ว่ามีผลประโยชน์ที่คุ้มค่าแก่การการค้า ลงทุน การขนส่ง การท่องเที่ยว และการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมการบริโภคสินค้าไทย ทั้งโดยมิติของเศรษฐกิจและการเมือง

การศึกษาแนวโน้มของการค้าไทย-ลาว

บรรณานุกรม

หนังสือและบทความในหนังสือ

เขียน ธีระวิทย์ และคนอื่นๆ. ความสัมพันธ์ไทย-ลาว ในสายตาของคนลาว.

กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544.

จิรพรรณ กาญจนจิตรา. ระเบียบวิธีการวิจัยขั้นสูงทางสังคมวิทยา-
มานุษยวิทยา. พิมพ์ครั้งที่ 4 กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์
มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2544.

จุ่น พิจารณาถิ่น. เรื่องแม่น้ำโขง. วารสารแผนที่ 28. 1(กรกฎาคม - กันยายน
2528): 31-47.

ชัยนัต วรรณะภูติ. "แนวทางการศึกษาและความเป็นจริงในสังคม: การศึกษา
สังคมไทยเชิงมานุษยวิทยา" ใน วิธีวิทยาการศึกษาสังคมไทย.
บรรณาธิการโดย ปรีชา เปี่ยมพงศ์สานต์ และคณะ. กรุงเทพมหานคร:
สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529.

_____. "ข้อสังเกตในการศึกษาวัฒนธรรม." จดหมายข่าวล้านนา
คดีศึกษา ปีที่ 1 ฉบับที่ 3 (2529).

_____. วิธีวิจัยเชิงสหวิทยาการในมิติทางวัฒนธรรม. ใน คู่มือการ
วิจัยวัฒนธรรม. เชียงใหม่: คณะอนุกรรมการวิจัยวัฒนธรรม
ภาคเหนือ, 2535.

ชาญวิทย์ เกษตรศิริ. การสำรวจแนวพรมแดน ไทย-พม่า- ลาว- กัมพูชา.
กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2540.

ดำรง ฐานดี. วัฒนธรรมและพฤติกรรมทางเศรษฐกิจ. กรุงเทพมหานคร:
มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2536.

ธีระ นุชเปี่ยม. อินโดจีนภายใต้ระบบคอมมิวนิสต์. กรุงเทพมหานคร: สถาบัน
เอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534.

ธีรภาพ โลหิตกุล. คนไทในอุษาคเนย์. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ผู้จัดการ,
2538.

นริศรานุวัดติวงศ์ (สมเด็จพระมหาสมณเจ้า) และดำรงราชานุภาพ (สมเด็จพระมหาสมณเจ้า).

สาส์นสมเด็จพระเจ้า. เล่ม 6, พระนคร: องค์การคำครุสภา, 2504.

นิธิ เอียวศรีวงศ์. สังคมไทยในกระแสการเปลี่ยนแปลง. กรุงเทพมหานคร:

คณะกรรมการเผยแพร่ และส่งเสริมงานพัฒนา, 2539.

_____. "คนไทยมาจากไหนด้วยและคนไทยมาจากที่นี่ด้วย."

ศิลปวัฒนธรรม 11 (12 ตุลาคม 2533).

นิพนธ์ สุขปรัดดี และคณะ. โครงการวิจัยเพื่อพัฒนานวัตกรรมการบริหาร

งานวิจัยในสถาบันอุดมศึกษาไทย: กรณีศึกษามหาวิทยาลัย

สยาม. สำนักงานกองทุนสนับสนุนวิจัย (สกว.), 2549.

บุญมา นครอินทร์. วิจัยวิจัยในสาขาสังคมวิทยา. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ม.ป.ป.

ประสิทธิ์ ทิมพุด. ธุรกิจสื่อสารโทรคมนาคม. กรุงเทพมหานคร: แม็คกรอ

อีลล์ อินเตอร์เนชันแนล เอ็นเตอร์ไพรส์ อิงค์, 2537.

พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว. ศาสตร์แห่งการวิจัยทางการเมืองและสังคม. พิมพ์ครั้งที่ 5.

กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545.

พลับพลึง คงชนะ และธวัชชัย พรหมนะ. ลาว: ภูมิศาสตร์ลุ่มแม่น้ำโขง

ประชาชน และวัฒนธรรม. สถาบันเอเชียศึกษา มหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2543.

มานะ มาลาเพชร. "ลาวหลังยุคโกสอน: การเมืองการปกครอง." ข่าวเอเชีย

ศึกษา (สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย), ปีที่ 9 ฉบับที่

4 (2534).

วัชรินทร์ ยงศิริ. การค้าชายแดนไทย กับอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง.

กรุงเทพมหานคร: นำงการพิมพ์, 2547.

วิทยา สุจริตธนาภิรักษ์ และคณะ. การค้าชายแดน. กรุงเทพมหานคร:

สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537.

การศึกษาแนวโน้มของการค้าไทย-ลาว

- วิภา จุตมจันทร์. ผลกระทบของสัญญาณวิทย์และโทรทัศน์ข้ามพรมแดนระหว่าง ไทย-ลาว. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544.
- วิวัฒน์ชัย อัดถากร. การวิจัยเพื่อการพัฒนาสังคมไทย: แนวพัฒนาการเศรษฐกิจ. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์วิจัยมหาวิทยาลัยศิลปากร, 2530.
- วรพล พรหมกบุตร. การสื่อสารสัญลักษณ์ ธรรมชาติ พัฒนาการผลกระทบ. กรุงเทพมหานคร: อาร์ตไลน์, 2534.
- สมภพ มานะรังสรรค์. "การปฏิรูปเศรษฐกิจลาว: จินตนาการใหม่." เอเชียปริทัศน์ (สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย), ปีที่ 12 ฉบับที่ 1 (2534).
- สมบูรณ์ ศุภศิลป์ และวันชัย ริมวิทยากร. เศรษฐศาสตร์สำหรับประเทศกำลังพัฒนา. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชวนพิมพ์, 2534.
- สัญญา สัญญาวิวัฒน์. ทฤษฎีสังคมวิทยา: การสร้าง การประเมินค่า และการใช้ประโยชน์. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542.
- _____. ทฤษฎีสังคมวิทยา: เนื้อหาและแนวการใช้ประโยชน์เบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 9 กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2545.
- สุรัชย์ ศิริไกร. เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ การเมืองการปกครองหลังสิ้นสุดสงครามเย็น. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546.
- _____. การพัฒนาเศรษฐกิจและการเมืองลาว (ฉบับปรับปรุง). พิมพ์ครั้งที่ 4 กรุงเทพมหานคร: โครงการจัดพิมพ์คบไฟ, 2548.
- สุรัชย์ หวันแก้ว. โลกกว้าง-จิตแคบ สู่ทางเลือกทางวัฒนธรรมและความเป็นไทยในยุคโลกาภิวัตน์. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มูลนิธิเด็ก, 2545.

เอกจิต วงศ์สุชาติกุล. ทฤษฎีแหล่งที่ตั้งกับแนวความคิดเกี่ยวกับการพัฒนาภูมิภาค. ม.ป.ท., 2523.

เอกวิทย์ ณ ถลาง. ภูมิปัญญาอีสาน. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์อมรินทร์, 2544.

แอมอนิเย เอเจียน. บันทึกการเดินทางในลาว. แปลโดย ทองสมุทร โดเร และ สมหมาย เปรมจิตต์. เชียงใหม่: สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 2539.

เฮอเบิร์ต ไอ ซิลเลอร์. การสื่อสารและการครอบงำทางวัฒนธรรม. แปลโดย อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2533.

เอกสารอื่น ๆ

"การค้าชายแดนไทยกับความร่วมมือทางเศรษฐกิจภูมิภาค." ณ โรงแรมดุสิตไฮล์แลนด์ จังหวัดเชียงราย, 6 กันยายน 2543.

"การค้าชายแดนไทย- สปป.ลาว ด้านจังหวัดนครพนม ปี 2548" เอกสารตามโครงการ ส่งเสริมและพัฒนาการค้ากับประเทศเพื่อนบ้านและประเทศในกลุ่มความร่วมมือทางเศรษฐกิจ ปีงบประมาณ 2549, สำนักงานพาณิชย์จังหวัดนครพนม, 2549.

"การค้าอนุกรมชายแดนไทย-ลาว (มุกดาหาร-สะหวันนะเขต)." ธนาคารแห่งประเทศไทยสำนักงานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, 2546.

"การศึกษาลักษณะทางสังคมและวัฒนธรรมที่มีผลต่อเศรษฐกิจท้องถิ่นกำแพงนครเวียงจันทน์." ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, 2545.

"เครื่องชี้ภาวะเศรษฐกิจที่สำคัญประเทศอินโดจีน ปี 2537-2541." ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. ด้านศุลกากรนครพนม NAKORN PANOM CUSTOMS - HOUSE ปี 2549.

การศึกษาแนวโน้มของการค้าไทย-ลาว

"ภาวะการค้าชายแดนไทย-สปป.ลาว จังหวัดหนองคาย ปี 2544." หนองคาย:
สำนักงานพาณิชย์จังหวัดหนองคาย. การกิจและผลการดำเนินงาน
ด้านศุลกากรหนองคาย สำนักงานศุลกากรภาคที่ 2

"รายงานการวิจัย พฤติกรรมการชำระเงินค่าสินค้าตามแนวชายแดน ไทย-
สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ."
ม.ป.ท., ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือ.

"รายงานวิจัย การค้าและการขนส่งในภูมิภาคอินโดจีน." กรุงเทพมหานคร:
สถาบันพานิชยนาวิ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537.

"รายงานวิจัย เรื่อง การค้าและการขนส่งในภูมิภาคอินโดจีน." กรุงเทพมหานคร:
สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538

"วิจัยทัศนัยกัมพูชา สปป.ลาว เวียดนาม และการปรับตัวของนักลงทุนไทย."
ขอนแก่น: ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2544.

"SMEs กับสู่ทางการค้า การลงทุนในอินโดจีน: สปป.ลาว เวียดนาม กัมพูชา
และพม่า." สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงศึกษ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,
2544.

กองจดหมายเหตุแห่งชาติ ร.5 ม.57/7 กรมหมื่นประจักษ์ศิลปาคม เจ้าคุณพระ
ยาพิพัฒน์โกษา วันที่ 12 กรกฎาคม ร.ศ.111.

ขจร ฝ้ายคล้าย. "การสื่อสารทางการเมืองในเพลงไทยลูกทุ่ง พ.ศ.2507-2547"
วิทยานิพนธ์ดุขฎิบัณฑิต สาขาวิชาสื่อสารมวลชน คณะวารสาร
ศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2548.

คณิงภรณ์ วงเวียน. "ความสัมพันธ์ด้านการท่องเที่ยวไทย-ลาว ศึกษากรณี
สะพานมิตรภาพ ไทย - ลาว." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะ
รัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2543.

ชลิตา รัตสาร. "การค้าไทย - ลาว ในบริบทของการครอบงำทางวัฒนธรรม"
วิทยานิพนธ์ดุขฎิบัณฑิต สาขาวิชาสหวิทยาการ คณะบัณฑิตศึกษา
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2549.

สุธิดา ดันเลิศ. "ไถสออน พมวิหาน กับพัฒนาการสังคมนิยมลาว." สารนิพนธ์
ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาประวัติศาสตร์
เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2541.

Books

- Apple, Michel W. Cultural and economic reproduction in education.
Routledge & Kegan Paul, 1982.
- Balaam, David N. Introduction to International Political Economy.
Second Edition. Prentice Hall, 2001.
- Balassa, B. The Newly Industrializing Countries in the World Economy.
New York: Pergamon Press, 1981.
- Blumer, Herbert. Symbolic Interactionism. New Jersey: Prentice
Hall, 1969.
- Dagnino, Evelina. "Cultural and Ideological Dependence: Building a
Theoretical Framework" in F. Bonilla and Robert Girling, eds.
Struggles of Dependency, Stanford, California, 1973.
- DeFleur, M. & Rokeach, Ball. Theories of Mass Communication.
Longman, 1989.
- Frank, Le Bar. Adrienne Suddand, eds. Laos: It's People its Society its
Culture. New Haven: HRAF PRESS, 1960.
- Hopkins, Terence K. World-systems Analysis Theory and Methodology.
London: Sage Publications, 1982.
- Ichiro, Otani & Pham, Chi Do, eds. The Lao People's Democratic
Republic Systemic Transformation and Adjustment.
Washington D.C, 1996.
- McQuai, Denis. Mass Communication Theory. London: SAGE
Publications, 1992.

การศึกษาแนวโน้มของการค้าไทย-ลาว

- Rakow, Meg Regina. Laos and Laotians. University of Hawaii: Center for Southeast Asian Studies School of Hawaiian, Asian and Pacific Affairs, 1992.
- Robertson, Roland. Globalisation: Theoretical Perspective and Application. Bangkok: Thammasart University, 2002.
- Spensor, Herbert. The Principles of Sociology. New York: Appleton, 1896.
- Storey, John. Cultural Theory and Popular Culture. London: Harvester Wheatsheaf, 1997.
- Wallerstein, Immanuel. The Modern World System I. New York: New York Academic, 1974.
- _____. The Capitalist World – Economy. Cambridge: Cambridge University, 1979.
- _____. Processes of the World – System. USA: Sage Publication Inc., 1980.
- _____. "World System Analysis: Theoretical and Interpretative Issues." in Hopkins, T., et.al. eds. World – Systems Analysis: Theory and Methodology. USA: Sage Publication Inc., 1982.
- _____. Culture as the ideological battleground of the modern world – system In Geopolitics – Geoculture. Cambridge: Cambridge University Press, 1991.

Articles

- Kritsadarat, Wattanasuwan. "I am what I consume: From Advertising Literacy to Symbolic Consumption." *The Nation*. Bangkok (23 March 1989).
- Robert, Holton. "Globalisation's Cultural Consequences, *ANNALS*" *The Annals of the American Academy (APPSS)* 570 (July 2000).
- Wallerstein, Immanuel. *African Studies Review* Vol.18, no. 1 (April 1974): p. 1-26.

ภาษาลาว

- สีสะเหลี้ยว สะแสวงศึกษา และคณะ. *พจนานุกรมภาษาลาว-ลาว*. สถาบันค้นคว้าวิทยาสาดสังคม กระทรวงศึกษา กีฬา และท่ามะกาน. เวียงจัน, 1989.
- ทองสา ไชยวงคำดี และคณะ. *ประวัติศาสตร์ลาว เล่ม 3: 1893 – ปัจจุบัน*. สถาบันค้นคว้าวิทยาสาดสังคม กระทรวงศึกษา กีฬา และท่ามะกาน. เวียงจัน, 1989.

ภาษาฝรั่งเศส

- Paul Boulanger. *Histoire Du Laos Français*. Paris: Librairie – Pion, n.d.

การศึกษาแนวโน้มของการค้าไทย-ลาว

สื่ออิเล็กทรอนิกส์

สินค้าที่มีมาตรการนำเข้า – ส่งออก. เอกสารเผยแพร่ตามโครงการจัดตั้ง
ศูนย์กลางข้อมูลเศรษฐกิจการค้าและการค้าชายแดนระดับจังหวัด
งบประมาณปี 2549 โดย สำนักงานพาณิชย์จังหวัดนครพนม.

วารสารยุโรปศึกษา